

รายงานวิจัยเรื่อง

การศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียน
ของวิทยาลัยการอาชีพแกลง

A STUDY OF THE STATE AND GUIDELINES PROMOTING
ENRICHMENT STUDENTS OF KLAENG INDUSTRIAL
AND COMMUNITY EDUCATION COLLEGE

โดย

ว่าที่เรือตรีชูชีพ อรุณเหลืออง
ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพแกลง

วิทยาลัยการอาชีพแกลง อาชีวศึกษาจังหวัดระยอง
สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2558

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดีโดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างดีจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมาตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นสมบูรณ์ และขอขอบพระคุณทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ในการจัดทำรายงานวิจัยฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณะครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ทุกคน ที่กรุณาตรวจสอบและนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ในการจัดทำงานวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ช่วยตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และตรวจรูปแบบที่กรุณาให้คำแนะนำแก้ไข จนทำให้เครื่องมือและรูปแบบการบริหารสำเร็จลุล่วงสมบูรณ์และมีคุณค่า

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบุพการี ครอบครัวตลอดจนครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน คุณค่า และประโยชน์ที่พึงมีจากรายงานการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบแต่ ผู้มีพระคุณ บุรพาคณาจารย์ และทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในครั้งนี้

ว่าที่เรือตรีชูชีพ อรุณเหลือง

หัวข้อการวิจัย	การศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแกลง
ชื่อ-นามสกุล	ว่าที่เรือตรีชูชีพ อรุณเหลือง
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพของวิทยาลัยการอาชีพแกลง โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะคือ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแกลง 2) เพื่อศึกษาสภาพการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแกลง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนนักศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และเจ้าของสถานประกอบการ จำนวน 259 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และเจ้าของสถานประกอบการที่มีต่อการดำเนินงานของวิทยาลัยการอาชีพแกลง และแบบสรุปผลการเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนนักศึกษา ปีการศึกษา 2556 กับ ปีการศึกษา 2557 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เป็นเวลา 1 ปี 2 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2557 ถึงสิงหาคม พ.ศ. 2558

ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมทุกด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญในทุกด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนการสอน รองลงมา ได้แก่ ด้านเนื้อหาหลักสูตร และด้านภาพลักษณ์ชื่อเสียง และด้านอาคารสถานที่ตามลำดับ แต่หากพิจารณาด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญ ในระดับปานกลาง

ผลสรุปการเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อสายอาชีพในวิทยาลัยการอาชีพแกลงพบว่า ปริมาณจำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อสายอาชีพในวิทยาลัยการอาชีพแกลง ปีการศึกษา 2556 และปีการศึกษา 2557 นั้นมีจำนวนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 110.08

คำสำคัญ : การศึกษาสภาพ แนวทางการส่งเสริม การเพิ่มปริมาณผู้เรียน

Independent Research Title A Study of the State ad Guidelines Promoting Enrichment
Students of Klaeng Industrial and Community Education
College
Name-Surname Midshipman Chuckeep Arunluang
Academic Year 2015

ABSTRACT

This research is a quantitative research aimed at studying the state and guidelines for increasing the number of vocational students of Klaeng Vocational College. The purpose of this study was 1) to study the guideline to increase the number of students at Klaeng Vocational College 2) to study the condition of promotion of Klaeng Vocational College.

The sample used in this study were Students, Teachers and educational personnel and Ownership of establishments. Total 259 persons. The instruments used in the study were the summary / compare students in 2013 with 2014. And satisfaction of students, Parents and community groups on operations of Klaeng Industrial and Community Education College. For duration in 1 year and 2 months form June, 2013 to August,2014.

The results of this research were that respondents were given priority in all aspects. At a high level And considering that each side. The side with the highest average in the teaching process, followed by the course content. And the reputation, the image and building, respectively. However, the side with the lowest average teacher educators, which include the respondents to focus is moderate.

Comparing the number of students enrolled in of Klaeng Industrial and Community Education College found that academic year in 2013 and 2014, the number had increased to 110.08 percent

Keywords : Study of state, Guideline stimulate, Enrichment of student

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	(ก)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(ข)
กิตติกรรมประกาศ.....	(ค)
สารบัญ.....	(ง)
สารบัญตาราง.....	(ฉ)
สารบัญภาพ.....	(ช)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
ประวัติและความเป็นมาของวิทยาลัยการอาชีพแกลง.....	5
การจัดการศึกษาสายอาชีพในประเทศไทย.....	7
ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาอาชีพศึกษา.....	14
สถานการณ์และทิศทางด้านความต้องการกำลังคนของประเทศ.....	16
แนวนโยบายการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพ.....	21
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
รูปแบบการวิจัย.....	41
ประชากร.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	45

สารบัญ

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของ ผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุและอาชีพ.....	46
ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน ที่มีต่อการดำเนินงานของวิทยาลัยฯ ที่เกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด.....	47
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อสายอาชีพ ในสถานศึกษา ระหว่าง ปีการศึกษา 2556 กับปีการศึกษา 2557.....	52
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	53
สรุปผลการวิจัย.....	53
อภิปรายผล.....	55
ข้อเสนอแนะ.....	58
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	63
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	64
ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์.....	69
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	74
ภาคผนวก ง การเผยแพร่ผลงานบนเว็บไซต์ และแบบตอบรับการเผยแพร่ผลงาน.....	76
ประวัติผู้วิจัย.....	78

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome).....	45
4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ช่วงของอายุและอาชีพ.....	46
4.2	ระดับความพึงพอใจ โดยภาพรวมทุกด้าน.....	47
4.3	ระดับความพึงพอใจ ด้านเนื้อหาหลักสูตร.....	48
4.4	ระดับความพึงพอใจ ด้านครูและบุคลากร.....	49
4.5	ระดับความพึงพอใจ ด้านภาพลักษณ์และชื่อเสียง.....	50
4.6	ระดับความพึงพอใจ ด้านกระบวนการเรียนการสอน.....	51
4.7	ระดับความพึงพอใจ ด้านอาคารสถานที่.....	52
4.8	ผลการเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อสายอาชีพในวิทยาลัยการอาชีพแกลง ปีการศึกษา 2556 และ ปีการศึกษา 2557.....	52

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพของวิทยาลัยฯ.....	40

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การผลิตและพัฒนากำลังคนเป็นกลไกสำคัญยิ่งต่อการเพิ่มศักยภาพของประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะกำลังคนระดับกลางซึ่งเป็นกำลังคนที่ภาคอุตสาหกรรม ธุรกิจ และบริการมีความต้องการมากที่สุด แต่ในปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาผู้เข้าศึกษาต่อและผู้สำเร็จการศึกษาในสายอาชีพมีปริมาณและสัดส่วนที่ลดลง ทำให้ความต้องการของตลาดแรงงานเกิดความไม่สอดคล้องทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ดังนั้น แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) ได้มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันและร่วมมือกับนานาชาติ และมีเป้าหมายเชิงปริมาณคือ กำหนดให้มีสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษามากขึ้น โดยมีสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษา : สามัญศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็น 60 : 40 ในปี พ.ศ. 2559 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555: ก) ซึ่งสอดคล้องกับการกำหนดแนวนโยบายในการเพิ่มสัดส่วนผู้เรียน ตามข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) เป็นไปเพื่อผลิตกำลังคนระดับช่างฝีมือ ระดับช่างเทคนิคและระดับเทคโนโลยี โดยเน้นให้มีทักษะที่หลากหลาย (Multi Skill) เปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมฐานความรู้ (Social Knowledge Based) เพื่อการพัฒนาประเทศ ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างคุณภาพ โอกาสความร่วมมือและขับเคลื่อนให้การอาชีวศึกษามีความพร้อมที่จะรองรับการเปิดเสรีทางการศึกษาในปี พ.ศ. 2558 โดยมุ่งเน้นการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาทั้งปริมาณคุณภาพสมรรถนะ และทักษะฝีมือเป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการ สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษาทั้ง ในระดับพื้นที่ ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ เน้นการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา ระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะร่วมกับสถานประกอบการ เพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน และเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน โดยมีรูปแบบเชิงระบบในการจัดการอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555 : ข)

สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายด้านการศึกษาที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษา เดินหน้าสู่การสร้างการพัฒนา เตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับสังคมโลก โดยเฉพาะสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 และประกาศให้ “การศึกษาเป็นวาระแห่งชาติ ให้ปี 2556 เป็นปีแห่ง “การรวมพลังยกระดับคุณภาพการศึกษา” ซึ่งต้องอาศัยพลังของสังคมทั้งมวล มาช่วยกันขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแนวนโยบาย ด้านการศึกษาของรัฐบาล และสานต่องานที่ได้ดำเนินการไว้แล้ว ทั้งนี้ ได้กำหนดเป้าหมาย

มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถคิด วิเคราะห์ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ภายในปี พ.ศ. 2558 นั้น จากนโยบายเหล่านี้หน่วยงานทางการศึกษา สถานศึกษาต้องรับนโยบาย นำสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง (สำนักงานศึกษาธิการภาค 11, 2557)

ทั้งนี้ การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการฝึกอบรมวิชาชีพที่จัดในสถานศึกษาของรัฐ เอกชน หรือร่วมมือกับสถานประกอบการ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในฐานะที่เป็นองค์กรระดับชาติที่รับผิดชอบ การจัดการศึกษาด้านวิชาชีพ ซึ่งจำเป็นต้องมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมีมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2555: 5) ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 34 กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะนโยบายแผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ การส่งเสริมประสานงานการจัดการอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชน การสนับสนุนทรัพยากร การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษา โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 18) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 6 ระบุไว้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติ หรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้

นโยบายในการเพิ่มปริมาณผู้เรียน ระบบทวิภาคีของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้เน้นให้สถานศึกษาในสังกัดทำการส่งเสริมการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและฝึกอบรมวิชาชีพให้นักศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน สามารถปรับตัวเองให้มีความรู้ความสามารถ เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างแท้จริง โดยเน้นให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาทวิภาคี ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ในการทำงานฝึกอาชีพจริงในสถานประกอบการ เป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอาชีวศึกษา เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีศักยภาพ ตรงตามกับวัตถุประสงค์แรงงานของสถานประกอบการ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2556)

จะเห็นได้ว่า การเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษาเป็นการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในเชิงปฏิบัติงาน และสามารถปฏิบัติงานได้ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงเป็นการพัฒนาศักยภาพด้านผู้เรียนให้ฝึกปฏิบัติจริง และช่วยพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้มีความเจริญในด้านอุตสาหกรรม ดังนั้นทางสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาด้านนี้ จึงมีนโยบายให้เพิ่มปริมาณผู้เรียนด้านอาชีวศึกษา จากความสำคัญดังกล่าว วิทยาลัยการ

อาชีพแกล้ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาและการแข่งขันของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยุคปัจจุบันการแข่งขันของประเทศขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของคน มากกว่าจำนวนคนและทรัพยากรเช่นในอดีต การขับเคลื่อนการศึกษา ของประเทศ จึงเกี่ยวข้องกับผู้เรียนจำนวนมากหลายล้านคน สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการทำงานให้เหมาะสม สถานศึกษาเองก็ประสบกับปัญหาเช่นเดียวกัน ในส่วนที่นักเรียนส่วนใหญ่มักเลือกเรียนในระดับสามัญ และต่อในระดับอุดมศึกษามากขึ้น เป็นการแข่งขันทางความรู้มากกว่า ด้านความสามารถในการนำไปประกอบอาชีพในอนาคต ทำให้จำนวนนักศึกษาลดน้อยลง ความสามารถทางด้านอาชีพที่เป็นที่ต้องการในอนาคตข้างหน้าก็ลดน้อยลงไปด้วย อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนที่ยังสนองความต้องการของผู้เรียนได้น้อย จึงต้องมีการจัดนโยบายเพื่อเพิ่มปริมาณผู้เรียน ดังนั้น เพื่อให้วิทยาลัยฯ มีนักเรียน/นักศึกษามีสมรรถนะทางวิชาชีพตามเกณฑ์มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พร้อมทั้งรักษาเป้าหมายผู้เรียน ในระดับ ปวช. และการเพิ่มปริมาณผู้เรียนในระดับ ปวส. ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแกล้ง” เพื่อให้สามารถนำผลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพแกล้งให้เกิดประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแกล้ง
2. เพื่อศึกษาสภาพการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแกล้ง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา ประกอบด้วยเนื้อหา 5 ด้าน คือ เนื้อหาหลักสูตร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสถานศึกษา กระบวนการเรียนการสอน และอาคารสถานที่
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนนักศึกษา, ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ประกอบการ จำนวน 321 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - ตัวแปรต้น - ข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย เพศ อายุ และอาชีพ
 - ตัวแปรตาม - เนื้อหาหลักสูตร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสถานศึกษา กระบวนการเรียนการสอน และอาคารสถานที่

นิยามศัพท์เฉพาะ

เนื้อหาหลักสูตร หมายถึง หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน ของวิทยาลัยการอาชีพแกล้ง ซึ่งประกอบด้วย 2 หลักสูตร คือ 1) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เป็นการศึกษาการฝึกวิชาชีพ

ระดับพื้นฐานในงานสายอาชีพอื่นๆ ซึ่งมีความรู้ความสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ตามความรู้ที่เรียน
 2) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็นการศึกษาความรู้ที่สูงขึ้นจาก ปวช. โดยมีกระบวนการเรียนการสอน เน้นการเรียนรู้เฉพาะมากยิ่งขึ้น

การส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียน หมายถึง ยุทธศาสตร์ นโยบาย โครงการ หรือมาตรการในการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพให้เพิ่มขึ้นควบคู่กับการพัฒนากำลังคนในการพัฒนาประเทศ โดยอาจใช้กิจกรรม หรือโครงการต่างๆ ในการให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง หรือบุคคลผู้ที่สนใจได้มีส่วนร่วม ในการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้สังคมได้รับรู้ถึงศักยภาพของผู้เรียนอาชีวศึกษา และเป็นการสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียนทั้งในด้านการฝึกงานวิชาชีพ และปลูกฝังจิตสำนึกในการบริการสังคม

ครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ และบริหารงานในสถานศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพแก่ง อำเภอกาบัง จังหวัดระยอง

นักเรียนนักศึกษา หมายถึง ผู้เรียนที่จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย สายสามัญ มาศึกษาต่อในสายอาชีพ ในหลักสูตร ปวช. และ ปวส. เมื่อจบการศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพ หรือสมัครงาน หรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ตามสาขานั้นๆ ได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้แนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนให้กับสถานศึกษาในสังกัด
2. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำผลของการวิจัยไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
3. นักเรียนนักศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน เกิดความเชื่อมั่น และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนสายอาชีพ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพ แกลง ” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาและสภาพของวิทยาลัยการอาชีพแกลง
2. การจัดการศึกษาสายอาชีพในประเทศไทย
3. ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาอาชีวศึกษา
4. สถานการณ์และทิศทางด้านความต้องการกำลังคนของประเทศ
5. แผนนโยบายการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพ
6. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประวัติความเป็นมาและสภาพของวิทยาลัยการอาชีพแกลง

วิทยาลัยการอาชีพแกลง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นสถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพ โดยเริ่มจากการจัดตั้ง คณะทำงานศึกษาโอกาสความเป็นไปได้ ในการจัดตั้งขึ้นซึ่งผลการศึกษาพบว่าการจัดตั้งวิทยาลัยการอาชีพขึ้น ที่อำเภอแกลงนั้น มีความเหมาะสมทั้งในด้านของนักศึกษาที่คาดว่าจะเข้าศึกษาต่อในพื้นที่บริการและด้าน ศักยภาพ ในการขยายตัวทางด้านการค้าอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นทุกปี ดังนั้นจึงมีการเสนอโครงการจัดตั้ง วิทยาลัยฯ ขึ้นและนำเข้าสู่การพิจารณาของกรมอาชีวศึกษาในปี พ.ศ. 2540 และจัดตั้งตามประกาศ ของ กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2540

วิทยาลัยการอาชีพแกลง ตั้งอยู่เลขที่ 333 หมู่ 8 ตำบลกระแสบน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง รหัสไปรษณีย์ 2110 บนเนื้อที่ 54 ไร่ 72 ตารางวา โทรศัพท์ 0-3899-2022 โทรสาร 0-3899-2185 เว็บไซต์ WWW.KLAENGVAC.AC.TH E-Mail : klaeng05@outlook.com วิทยาลัยการอาชีพแกลง ตั้งอยู่ในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลกระแสบน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

การดำเนินงานในปัจจุบัน ระดับการศึกษาและสาขาที่เปิดสอน

วิทยาลัยการอาชีพแก่ง เปิดทำการสอนครั้งแรกในปี พ.ศ. 2540 ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 3 แผนกวิชา ได้แก่ แผนกวิชายานยนต์ ช่างไฟฟ้ากำลัง การบัญชี และเปิดสอนหลักสูตรระยะสั้น และหลักสูตรระยะสั้นหลากหลาย หลักสูตร 108 อาชีพ

ในปีการศึกษา 2551 วิทยาลัยการอาชีพแก่ง ได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ในปีการศึกษา 2555 วิทยาลัยการอาชีพแก่ง ได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 4 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาเครื่องกล สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง สาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

วิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย เป้าหมายและแผนยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
วิสัยทัศน์

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นผู้นำในการจัดการศึกษาสายอาชีพ เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และสังคม เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และภูมิภาค

พันธกิจ

1. จัด ส่งเสริมและพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
 2. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานกำลังคนสายอาชีพเข้าสู่สากล
 3. ขยายโอกาสทางการศึกษาสายอาชีพอย่างทั่วถึง ต่อเนื่อง เสมอภาค และเป็นธรรม
- บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ตามที่ วิทยาลัยการอาชีพแก่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา ว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาและการแข่งขันของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยุคปัจจุบันการแข่งขันของประเทศขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ ของคน มากกว่าจำนวนคนและทรัพยากรเช่นในอดีต ในการขับเคลื่อนการศึกษาของประเทศ เกี่ยวข้องกับบุคลากร และผู้เรียนจำนวนมาก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา) ได้เน้นย้ำให้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ปรับเปลี่ยนแนวทาง วิธีการทำงานให้เหมาะสม และต้องมีบทบาทในการสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายด้านอื่นด้วย รวมทั้งมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้มากขึ้น ดังนั้น การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557 ของสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงยึดแนวนโยบายดังกล่าวมาเป็นกรอบ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

การดำเนินงานในปัจจุบัน ระดับการศึกษาและสาขาที่เปิดสอน

วิทยาลัยการอาชีพแก่ง เปิดทำการสอนครั้งแรกในปี พ.ศ. 2540 ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 3 แผนกวิชา ได้แก่ แผนกวิชายานยนต์ ช่างไฟฟ้ากำลัง การบัญชี และเปิดสอนหลักสูตรระยะสั้น และหลักสูตรระยะสั้นหลากหลาย หลักสูตร 108 อาชีพ

ในปีการศึกษา 2551 วิทยาลัยการอาชีพแกลง ได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ในปีการศึกษา 2555 วิทยาลัยการอาชีพแกลง ได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 4 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาเครื่องกล สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง สาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

เป้าประสงค์

เพื่อให้วิทยาลัยฯ มีระบบการบริหารและจัดการที่ดี มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน นักเรียน/นักศึกษาที่มีสมรรถนะทางวิชาชีพตามเกณฑ์มาตรฐาน มีคุณลักษณะที่ดีตามโครงการเยาวชนคนดีศรีอาชีพฯ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ปราศจากสิ่งเสพติด ครู-อาจารย์ ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

วิทยาลัยฯ จึงได้ทำรายงานผลปฏิบัติงานและการใช้จ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557 (1 ตุลาคม พ.ศ.2556 ถึง 30 กันยายน พ.ศ.2557) จำแนกตามยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยฯตามการจัดสรรงบประมาณโดยเปรียบเทียบแผนกับผลการปฏิบัติงาน และใช้จ่ายงบประมาณพร้อมทั้งข้อค้นพบ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่างๆ โดยที่มาของข้อมูลการเบิกจ่ายงบประมาณ สำหรับข้อมูลของผลการปฏิบัติงานเป็นข้อมูลจากแบบรายงานแผน/ผลการปฏิบัติและการใช้จ่ายงบประมาณตามแบบรายงานที่ได้รับจากระบบ GFMSg

ผลการปฏิบัติงานภาพรวมในระดับยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยฯ พบว่าส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำหรับในส่วนที่ผลการปฏิบัติงานต่ำกว่าแผนการปฏิบัติงานที่กำหนดมีสาเหตุจากความไม่พร้อมของการปฏิบัติงาน และการเปลี่ยนแปลงตัวของเจ้าหน้าที่ในปัจจุบัน ผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณภาพรวมของวิทยาลัยฯ พบว่า ณ สิ้นปีงบประมาณ พ.ศ.2557 มีผลการเบิกจ่ายของเงินงบประมาณรายรับประจำปีงบประมาณ จำนวนทั้งสิ้น 23,969,983.12 คิดเป็นร้อยละ 98.02%

จากการสรุปผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ซึ่งสามารถสะท้อนประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณของวิทยาลัยฯ ได้ในระดับหนึ่ง จึงเห็นสมควรนำข้อเสนอแนะในรายงานไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ และมากยิ่งขึ้นในปีงบประมาณต่อไป

การจัดการศึกษาสายอาชีพในประเทศไทย

ระยะเริ่มแรก

การจัดการศึกษาสายอาชีพในประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสืบค้น เมื่อ 15 กันยายน 2557 จาก <http://www.vec.go.th>) แนวคิดการจัดการศึกษาอาชีพได้มีมาตั้งแต่ยุคสมัยที่ประเทศไทยเริ่มมีอาชีพ หัตถกรรมมากขึ้นนอกเหนือไปจากอาชีพ กสิกรรมการอาชีวศึกษา เริ่มอย่างเป็นระบบ

เมื่อได้รับการบรรจุในโครงการศึกษา พ.ศ. 2441 เป็นการศึกษาพิเศษ ซึ่งหมายถึง การเรียนวิชาเฉพาะ เพื่อให้ เกิด ความชำนาญ โดยในปี พ.ศ.2452 การจัดการศึกษา ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ โรงเรียน สามัญศึกษา สอนวิชาสามัญ และโรงเรียนวิสามัญศึกษา สอนวิชาเพื่อออกไปประกอบอาชีพ เช่น แพทย์ ผดุงครรภ์ ภาษาอังกฤษ พาณิชยการ ครู เป็นต้น ในปี พ.ศ.2453 ได้จัดตั้ง โรงเรียนอาชีวศึกษาแห่งแรก คือ โรงเรียน พาณิชยการที่วัดมหาพฤฒาราม และวัดราชบูรณะ ปี พ.ศ. 2456 จัดตั้งโรงเรียน เพาะช่าง และปี พ.ศ.2460 จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้มีผลต่อการกำหนดการศึกษาอาชีพให้ชัดเจน ยิ่งขึ้น โดยในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2475 ได้กำหนดว่าวิสามัญศึกษา ได้แก่ การศึกษาวิชาชีพซึ่งจัดให้ เหมาะสมกับภูมิประเทศ เช่น กสิกรรม หัตถกรรม และพาณิชยการ เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับ ประกอบการเกษตรกรรมและ อุตสาหกรรม ต่างๆ และในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2479 ได้ปรากฏ คำว่า "อาชีวศึกษา" เป็นครั้งแรกในระบบการศึกษาของประเทศไทย โดยแบ่งออกเป็น 3 ชั้นคือ อาชีวศึกษา ชั้นต้น กลาง และสูง รับนักเรียนจากโรงเรียนสามัญศึกษาของทุกระดับประโยค

ปี พ.ศ.2481 พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการในสังกัดกระทรวงธรรมการ (กระทรวงศึกษาธิการ ในปัจจุบัน) ให้จัดตั้งกรมใหม่ขึ้น 2 กรม คือ

1. กรมสามัญศึกษา มีหน้าที่จัดการศึกษาสายสามัญ
2. กรมวิชาการ มีหน้าที่จัดการศึกษาสายอาชีพ

โดยแบ่งออกเป็น 4 กอง :

1. สำนักงานเลขาธิการกรม
2. กองตำรา
3. กองสอบไล่
4. กองอาชีวศึกษา

ซึ่งกองอาชีวศึกษามีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดโรงเรียนอาชีวศึกษา ปี พ.ศ.2484 ได้มีพระราชบัญญัติ ปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช 2484 ซึ่งตราขึ้นเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2484 และมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ วันที่ 19 สิงหาคม 2484 กระทรวงธรรมการได้เปลี่ยนชื่อเป็น กระทรวงศึกษาธิการ และตั้งกรมอาชีวศึกษาขึ้นแทนกรมวิชาการ ส่วนกองวิชาการเป็นกอง ๆ หนึ่งในกรม อาชีวศึกษา ดังนั้น กรมอาชีวศึกษา จึงได้ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2484 การแบ่งส่วน ราชการออกเป็น 3 กอง คือ 1) สำนักงานเลขาธิการกรม 2) กองโรงเรียน ทำหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินการ โรงเรียนอาชีวศึกษา 3) กองวิชาการ ทำหน้าที่เกี่ยวกับหลักสูตร แบบเรียน ทะเบียน การสอบไล่ และการออก ประกาศนียบัตรช่วงระหว่างมหาสงครามเอเชียบูรพา การอาชีวศึกษาได้รับผลกระทบจากภัยสงครามก่อให้เกิด การขาดแคลนอุปกรณ์ การสอน นักเรียนต้องหลบภัย จำนวนครูและนักเรียนน้อยลงจนกระทั่งภาวะสงคราม สงบลง รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น โดยในแผนการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ.2494 การอาชีวศึกษาได้ถูกแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายและมัธยมศึกษาชั้นสูง โดยในแต่ละระดับกำหนดเวลา เรียนไม่เกิน 3 ปี

ปี พ.ศ. 2495 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการในกรมอาชีวศึกษา แบ่งส่วนราชการออกเป็น 7 กอง คือ

1. สำนักงานเลขาธิการกรม
2. กองโรงเรียนการช่าง
3. กองโรงเรียนพาณิชยและอุตสาหกรรม
4. กองโรงเรียนเกษตรกรรม
5. กองวิทยาลัยเทคนิค
6. กองส่งเสริมอาชีพ และ
7. กองออกแบบและก่อสร้าง

นอกจากนี้ ในปี พ.ศ.ดังกล่าวได้ริเริ่มจัดตั้งวิทยาลัยเทคนิคหลัก 4 แห่งทั่วประเทศ คือ วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ (2495) วิทยาลัยเทคนิคภาคใต้-สงขลา (2497) วิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ-นครราชสีมา (2499) และวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ-เชียงใหม่ (2500) ปี พ.ศ. 2499 การอาชีวศึกษาได้ถูกพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ โดยโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย หลายแห่ง ได้รับอนุมัติให้เปิดสอนในระดับอาชีวศึกษาชั้นสูง และโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูงเฉพาะวิชาอีกหลายแห่ง ได้จัดตั้งขึ้น เพื่อรับนักเรียน ที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายสามัญเข้าศึกษาต่อ

ปี พ.ศ.2501 กรมอาชีวศึกษาได้รับความช่วยเหลือจากองค์การ SEATO โดยมหาวิทยาลัยฮาวาย ในการปรับปรุง หลักสูตรตามโครงการฝึกช่างฝีมือ และฝึกอบบรมครูวิชาช่างก่อสร้าง ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างวิทยุ และช่างเชื่อมโลหะ โดยมีโรงเรียน การช่าง 18 แห่ง เข้าร่วมโครงการ ในระยะแรกแผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2503 จำนวนนักเรียนอาชีวศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีที่ 1-3 มีจำนวน ลดลง แต่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4 จำนวนนักเรียนในประเภทช่างอุตสาหกรรมมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จนกระทั่งต้องเปิด การเรียนการสอนใน 2 ผลัด

ปี พ.ศ. 2508 กรมอาชีวศึกษาได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันในการ ก่อตั้งวิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น

ปี พ.ศ. 2509 ได้รับความช่วยเหลือจากองค์การยูนิเซฟในการปรับปรุงโรงเรียนการช่างสตรีจำนวน 35 แห่ง ทั้งในด้านหลักสูตร การเรียนการสอนและครุภัณฑ์ โดยเฉพาะ

ปี พ.ศ. 2510 กรมอาชีวศึกษาได้มีหน่วยงานโครงการเงินกู้ธนาคารโลกเพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา มีหน้าที่ประสานงานระหว่างโรงเรียนในโครงการประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม รวม 25 แห่ง กับกรมอาชีวศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการ

ปี พ.ศ.2512 ได้รับความช่วยเหลือจากประเทศออสเตรเลียในการจัดตั้งโรงเรียนเทคนิคสัทธิบ จังหวัดชลบุรี สถานศึกษาหลายแห่งได้รับการพัฒนาและเปิดสอนจนถึงระดับ ปวส. โดยในปี พ.ศ. 2512 ได้รับการยกฐานะจากโรงเรียนเป็นวิทยาลัย ซึ่งแห่งแรกคือวิทยาลัยพณิชยการพระนครจนถึงปี พ.ศ. 2522 กรมอาชีวศึกษามีวิทยาลัยอยู่ในสังกัด จำนวน 90 แห่ง ในจำนวนสถานศึกษาทั้งสิ้น 159 แห่ง

ปี พ.ศ.2513 รวมโรงเรียนการช่างสตรีและโรงเรียนการช่าง 4 จังหวัด คือ อ่างทอง ราชบุรี บุรีรัมย์ และพัทลุง

ปี พ.ศ.2514 ได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า โดยรวมวิทยาลัยเทคนิคธนบุรี วิทยาลัย เทคนิค พระนครเหนือ วิทยาลัยโทรคมนาคม และวิทยาลัยช่างก่อสร้างในสังกัดกรมอาชีวศึกษาไปรวมเป็นสถาบัน และเปิดสอน ถึงระดับ ปริญญาตรี ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 217 พ.ศ. 2515 ให้โอนโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ 36 แห่ง ของกรมอาชีวศึกษาไปกรมสามัญ

การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการ

ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 172 พ.ศ.2515 ได้แบ่งส่วนราชการในสังกัดกรมอาชีวศึกษาออกเป็น 9 กองคือ

1. สำนักงานเลขานุการกรม
2. กองวิทยาลัย
3. กองโรงเรียน
4. กองแผนงาน
5. กองการเจ้าหน้าที่
6. กองคลัง
7. กองออกแบบและก่อสร้าง
8. กองบริการเครื่องจักรกล
9. หน่วยศึกษานิเทศก์

ปี พ.ศ.2516-2520 มีโครงการเงินกู้ ADB เพื่อพัฒนาวิทยาลัยเทคนิค 4 แห่ง (กรุงเทพ สงขลา เชียงใหม่ และ นครราชสีมา) ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ พัฒนาคู และอาคารสถานที่ใน 6 สาขาวิชา คือ อิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า ก่อสร้าง เครื่องกล เทคนิคโลหะ และช่างยนต์

ปี พ.ศ.2518 ได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาขึ้นโดยแยกวิทยาลัย 28 แห่งออกจาก กรมอาชีวศึกษา เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี และได้โอนศูนย์ฝึกต่อเรือหนองคายของสำนักงานพลังงานแห่งชาติมาอยู่ในสังกัด กรมอาชีวศึกษา โดยเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนอุตสาหกรรมต่อเรือหนองคาย

ปี พ.ศ.2519 รวมโรงเรียนเทคนิค โรงเรียนอาชีวศึกษา โรงเรียนการช่างใน 65 วิทยาเขตและยกฐานะโรงเรียน เกษตรกรรม 12 แห่งเป็นวิทยาลัย

ปี พ.ศ.2520 จัดตั้งโรงเรียนเกษตรกรรม 10 แห่ง ปี พ.ศ.2521-2527 มีโครงการเงินกู้ธนาคารโลก จัดตั้งศูนย์ฝึกวิชาชีพ 12 แห่งในแต่ละเขตการศึกษา

ปี พ.ศ.2522-2523 พบว่ามีปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการดำเนินการแยกวิทยาเขตต่างๆ ออกเป็นอิสระ

ปี พ.ศ. 2522 ได้มีการโอนวิทยาลัยเกษตรเจ้าคุณทหารไปสังกัดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ประกาศใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) และจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพศึกษา ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) รับนักเรียนผู้จบมัธยมศึกษา ตอนปลาย โปรแกรมวิชาสามัญเข้าเรียนวิชาชีพ เป็นเวลา 2 ปี

ปี พ.ศ.2523 ได้มี "พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรม อาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2523 " กำหนดให้มี 10 หน่วยงาน ให้เกิดหน่วยงานใหม่จากเดิม คือ กองวิทยาลัย และกองโรงเรียน เป็นกองใหม่ คือ

1. กองวิทยาลัยเกษตรกรรม
2. กองวิทยาลัยเทคนิค
3. กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ปี พ.ศ.2524 ได้ประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ.2524 ปี พ.ศ.2527 ได้ใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง พ.ศ.2527 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค พ.ศ. 2527

ปี พ.ศ.2528 ส่งเสริมแนวคิด"การอาชีวศึกษา ครบวงจร" และได้มีการจัดตั้ง "สำนักงานโครงการ พิเศษ" เป็นหน่วยงานภายในมีหน้าที่ประสานงานกับสำนักงานโครงการพิเศษและรับผิดชอบ งานที่เกี่ยวข้อง กับความมั่นคงและงานพัฒนาชนบท และปี พ.ศ.2530 ได้มีการจัดตั้ง"วิทยาลัยการอาชีพ" ในพื้นที่จังหวัด มุกดาหาร และแม่ฮ่องสอน โดยมีเป้าหมายที่จะจัดการศึกษาทุกประเภทวิชาชีพและทุกหลักสูตร ทั้งในและ นอกกระบวนการศึกษา

ปี พ.ศ.2531 ได้รับความช่วยเหลือจากเยอรมันเพื่อพัฒนาอาชีวศึกษาทวิภาคี

ปี 2532-2533 UNDP ให้ความช่วยเหลือจัดตั้ง สถาบันพัฒนา ครูอาชีวศึกษา

ปี พ.ศ.2533 รัฐบาลเดนมาร์กได้ให้ความช่วยเหลือเงินกู้ยืมเพื่อพัฒนาอาชีวศึกษาเกษตร ตลอดจน ประเทศอื่น ในแถบทวีปยุโรป เช่น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ออสเตรเลีย อังกฤษ และอิตาลี ในการช่วยเหลือ สถานศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรม นอกจากนี้หน่วยงานหรือองค์กรอื่น ต่างประเทศที่ได้ให้ความช่วยเหลือ เช่น The United Nation Development Programmer (UNDP) International Labour Organization (ILO), UNESCO เป็นต้น รวมถึงการได้รับความช่วยเหลือจากประเทศออสเตรเลีย ญี่ปุ่น แคนาดา องค์กร CIDA และการได้รับอาสาสมัครจากออสเตรเลีย เยอรมนี ญี่ปุ่น และอังกฤษ ในการให้ความร่วมมือต่างๆ เพื่อการ พัฒนา และแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ด้านอาชีวศึกษา และในปี 2533 ได้ประกาศใช้ หลักสูตรประกาศนียบัตร ครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.)

ปี พ.ศ.2533-2535 นี้มีผู้สนใจเรียนอาชีวศึกษามาก จึงจัดตั้งสถานศึกษาเพิ่ม 20 แห่ง พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2535 ได้ถูกประกาศและกำหนดใช้จนถึง ปัจจุบัน แบ่งส่วนราชการออกเป็น 11 หน่วยงาน โดยเพิ่มสถาบันพัฒนาครูอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานอิสระระดับกอง

ปี พ.ศ.2535-2539 ได้มีโครงการจัดตั้งวิทยาลัยเพิ่มขึ้นอีกจำนวน 93 แห่ง เฉพาะโครงการจัดตั้งวิทยาลัยการอาชีพ ระดับ อำเภอ 60 แห่ง วิทยาลัยสารพัดช่าง 25 แห่ง และอีก 8 แห่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพไปสู่ท้องถิ่น สนับสนุน การพัฒนาชนบท เพื่อผลิตกำลังคนด้านวิชาชีพในระดับช่างกึ่งฝีมือ และช่างเทคนิค ให้ตรงกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ปี พ.ศ.2536-2543 ได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลญี่ปุ่น พัฒนาการผลิตกำลังคนสาขาวิชาแมคคาทรอนิกส์ ที่วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน ปี พ.ศ.2537 มีโครงการเงินกู้กองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจพื้นทะเลแห่งญี่ปุ่น (Overseas Economic Cooperation Fund, JAPAN) โดยได้รับอนุมัติให้ดำเนินโครงการเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2537 เพื่อพัฒนาเครื่องมืออุปกรณ์ และ บุคลากร ในสถานศึกษา 20 แห่ง

ปี พ.ศ.2538 กรมอาชีวศึกษาได้พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ของกรมอาชีวศึกษาและการจัดการเรียน การสอนอาชีวศึกษาระบบทางไกล

ปี พ.ศ. 2537-2539 ได้รับความ ช่วยเหลือ จากรัฐบาลเบลเยียม พัฒนาการผลิตกำลังคนสาขาวิชาเทคนิค การผลิตและพัฒนาสื่อการสอน

ปี พ.ศ.2540 การอาชีวศึกษา ได้รับความสนใจอย่างมากโดยรัฐบาลให้การสนับสนุน จัดตั้งวิทยาลัยการอาชีพ 70 แห่ง วิทยาลัยเทคนิค 19 แห่ง และวิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยว 2 แห่ง ในปัจจุบันได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) กำหนดให้ สถาบันเทคโนโลยีปทุมวันเป็นส่วนราชการของกรมอาชีวศึกษา และกำหนดอำนาจหน้าที่ให้กรมอาชีวศึกษาจัดและส่งเสริม การศึกษาวิชาชีพ ในระดับปริญญาตรี อนุปริญญา ประกาศนียบัตรหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรพิเศษ รวมถึงพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน

ปี พ.ศ.2541 ได้กำหนดให้สถาบันเทคโนโลยีปทุมวันมีอำนาจจัดการศึกษาระดับ ปริญญาตรี ด้านวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี และสถานศึกษาที่จัดหลักสูตรระดับปริญญาหรือเทียบเท่า ได้แก่ หลักสูตรประกาศนียบัตรครูวิชาชีพชั้นสูง (ปทส.) และ ปริญญาตรี ในการเปิดสอนเป็นไปตามเกณฑ์ มหาวิทยาลัยกำหนด

ปี พ.ศ.2542 ได้รับโครงการเงินยืมจากรัฐบาลเดนมาร์กเพื่อพัฒนาอาชีพเกษตรตามโครงการปรับปรุงรูปแบบ โครงสร้างสถานศึกษาเกษตร โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะปฏิบัติ และจัดหาเครื่องมือ-อุปกรณ์ เครื่องจักรกล และเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้แก่นักเรียน นักศึกษา ในการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร รวมถึงการ ขยายผลให้แก่เกษตรกรท้องถิ่น ตลอดจนพัฒนาบุคลากร หลักสูตรการจัด

อาชีวศึกษาเกษตร การพัฒนาอาชีวศึกษาได้พัฒนา เป็นลำดับ โดยพิจารณาถึงระบบการประกันคุณภาพ อาชีวศึกษา การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การเทียบโอนหน่วยกิตสะสม การขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนและการพัฒนาบุคลากร ครู อาจารย์อาชีวศึกษา ตลอดจนการส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนรวมถึงต่างประเทศ

วันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหน่วยงานหลักหนึ่งใน 5 หน่วยงานภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 10 ที่ระบุว่า “การแบ่งส่วนราชการในส่วนกลางของกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้มีหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สรุปได้ว่า การอาชีวศึกษาของประเทศไทยมีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน มีพัฒนาการและได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลไทยมาตามลำดับ โดยเริ่มต้นจากการจัดการศึกษาด้านอาชีพ และารู้จักคำว่า “อาชีวศึกษา” ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2479 ครั้งแรกในระบบการศึกษาของประเทศไทย อีกทั้งในอดีตที่ผ่านมาได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุนจากรัฐบาลต่างประเทศในด้านต่างๆ เช่น ในการพัฒนาบุคลากร หลักสูตร การเรียนการสอน และอุปกรณ์ในการสอนต่างๆ

การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะตามที่สถานประกอบการต้องการ ซึ่งที่ผ่านมาระหว่างหน่วยงานการผลิตกำลังคน (supply side) กับหน่วยความต้องการกำลังคน (Demand Side) ไม่ได้ประสานงานกันมากนัก จึงมีคำพูดว่าผลิตไม่ตรงกับความต้องการของภาคเอกชน เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลที่มีท่านพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ให้ความสนใจในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษามาก ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน (กรอ.อศ.) ซึ่งมีคณะกรรมการตามกลุ่มอาชีพที่จะทำงานร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชนทั้งหมด 19 กลุ่มอาชีพ และจะแต่งตั้งเพิ่มอีก 4 ชุด รวมเป็น 23 ชุด โดยจะมีภาคเอกชนที่สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย หรือสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือภาคเกษตรกรรมมาเป็นกำลังหลักในการจัดการ กรอ.อศ. ในขณะที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเองก็จะคัดเลือกสถานศึกษาเด่นในแต่ละกลุ่มอาชีพเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการ กรอ.อศ. เพื่อการพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้ยั่งยืน เข้มแข็ง โดยเน้นเป็นการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จึงได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไว้เป็นแนวทางทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จะได้มีความเข้าใจตรงกัน เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาที่จบการศึกษามีคุณภาพทั้งด้านทักษะวิชาชีพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านทักษะต่างประเทศเพื่อรองรับการเข้าสู่ AEC ตามที่ภาคเอกชนต้องการ

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ขอยกตัวอย่างที่ทำงานบูรณาการร่วมทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น คณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการร่วมภาครัฐ

และเอกชน (กรอ.อศ.) กลุ่มอาชีพยานยนต์และชิ้นส่วน ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมก้าวหน้าที่สำคัญของประเทศ อุตสาหกรรมหนึ่ง ที่มีความต้องการกำลังคนอีกประมาณ 5-6 แสน ซึ่งการจะทำงานร่วมกันในหน่วยงานรัฐซึ่ง มีกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ร่วมกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงานร่วมกับ ภาคเอกชนที่มีสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ไทย ร่วมกันพัฒนาการ อาชีวศึกษาในรูปแบบทวิภาคี ซึ่งเป็นการจัดการอาชีวศึกษาที่ภาคเอกชนมีความพึงพอใจมาก เพราะนักเรียน นักศึกษาต้องไปฝึกอาชีพในสถานประกอบการระยะเวลาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของหลักสูตร โดยที่นักเรียน นักศึกษาจะได้รับเบี้ยเลี้ยงระหว่างเรียน ได้รับการฝึกเทคโนโลยีใหม่จากสถานประกอบการ ในขณะที่สถาน ประกอบการก็จะได้เตรียมกำลังคนไว้ในอนาคตและยังได้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ในการช่วยฝึกกำลังคนในครั้งนี้อีกด้วย

ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาอาชีวศึกษา

1. การพัฒนากำลังคนของประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้
ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)

แนวทางการพัฒนา

มุ่งเน้นการพัฒนากำลังแรงงานให้มีความรู้และสมรรถนะที่สอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตและบริการบนฐานความรู้และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดย

1) พัฒนากำลังแรงงานในภาคเกษตร โดยจัดระบบการศึกษาเพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีความรู้ ความสามารถด้านการเกษตรที่ใช้ความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างครบวงจร ทั้งการจัดการพื้นที่ ทางการเกษตรตามความถนัด มีแหล่งทุนสนับสนุน และมีทักษะความรู้ด้านธุรกิจและการตลาด ควบคู่กับ การสร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้เยาวชนเข้าสู่อาชีพเกษตรกรรมอย่างมีศักดิ์ศรี เพื่อให้ภาคการเกษตร เป็นฐานการผลิตที่มั่นคงของประเทศ

2) สนับสนุนการผลิตและพัฒนานักวิจัย ผู้สร้างและพัฒนานวัตกรรมในสาขาต่างๆ สร้างเครือข่าย นักวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนต่อยอดสู่การสร้างนวัตกรรมระดับสูงเชื่อมโยง องค์ความรู้ใหม่กับ ภูมิปัญญาวัฒนธรรมไทย สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าและคุณค่าของสินค้าและบริการที่สามารถใช้ ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์หรือเชิงสังคม โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้อด้านวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับการอาชีวศึกษา ฐานวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และ ระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันเป็นระบบ รวมทั้งส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้าน ศิลปวัฒนธรรมเพื่อต่อยอดไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

3) พัฒนากำลังคนแรงงานระดับกลาง โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎี การเรียนรู้ เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา การสร้างแรงจูงใจ ปลุกฝังค่านิยมในการเรียนสายอาชีพและการประกอบอาชีพ อิสระ การยกระดับคุณภาพมาตรฐานอาชีวศึกษาให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในการประกอบอาชีพที่เชื่อมโยงกับกลุ่ม อุตสาหกรรมเป้าหมาย และสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา รวมทั้งสร้างเครือข่าย การผลิตและ

พัฒนากำลังแรงงานกับภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะสถานประกอบการ สถาบันเฉพาะทางควบคู่กับการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้นานาชาติ

4) จัดทำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ โดยสร้างระบบความเชื่อมโยงระหว่างคุณวุฒิทางการศึกษาตามระดับการเรียนรู้กับคุณวุฒิวิชาชีพตามระดับความสามารถที่สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนที่เทียบเคียงกับมาตรฐานสากล เพื่อให้แรงงานมีสมรรถนะและมีเส้นทางความก้าวหน้าในวิชาชีพที่ชัดเจน ตลอดจนสนับสนุนการเตรียมความพร้อมรองรับการเปิดเสรีด้านแรงงานภายใต้กรอบความร่วมมือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างเป็นรูปธรรม

5) เตรียมความพร้อมคนไทยในการรับประโยชน์และลดผลกระทบที่จะเข้ามาพร้อมกับ การเข้าออกของแรงงานอย่างเสรี สร้างโอกาสและเพิ่มขีดความสามารถของไทยในการออกไปทำงานต่างประเทศ ยกกระดับทักษะด้านอาชีพและทักษะด้านภาษา

6) เร่งปรับปรุงการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติให้เป็นระบบ ทั้งการจัดระเบียบแรงงานเพื่อการพัฒนาฝีมือ การดึงดูดแรงงานที่มีความรู้และทักษะสูงเข้ามาทำงานในประเทศ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลของแรงงานข้ามชาติให้มีประสิทธิภาพและนำไปใช้ในการบริหารจัดการแรงงานได้อย่างเป็นรูปธรรมรวมทั้งการจัดบริการทางสังคมให้กับแรงงานข้ามชาติตามความเหมาะสมและเป็นธรรม

7) จัดให้มีการวางแผนและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรภาครัฐอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สร้างความชัดเจนในบทบาทและภาระงานของข้าราชการ พนักงานและลูกจ้าง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น รวมทั้งปรับปรุงระบบบริหารงานบุคคลให้เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของภาครัฐ

2. นโยบายและยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านการพัฒนาอาชีวศึกษา(พ.ศ. 2552 - 2561)

คณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (กนป.) ได้มีคำสั่งแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการ กนป. ด้านการพัฒนาอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ และ ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวม 14 คน มีอำนาจหน้าที่ในการ

(1) จัดทำข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) ในประเด็นการพัฒนาการอาชีวศึกษา

(2) ประสานและให้คำแนะนำ คำปรึกษาการดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ในประเด็นการพัฒนาการอาชีวศึกษา

(3) รายงานผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านการพัฒนาการอาชีวศึกษา

(4) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินงานตามที่ คณะอนุกรรมการ กนป. ด้านการพัฒนาอาชีวศึกษา เห็นสมควร

และ(5) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองมอบหมาย ในการจัดทำข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านการพัฒนาอาชีวศึกษา

คณะอนุกรรมการ กนป. ด้านการพัฒนาอาชีวศึกษาได้จัดประชุมระดมความคิดเห็นจาก คณะอนุกรรมการ กนป. ด้านการพัฒนาอาชีวศึกษา เพื่อพิจารณาข้อมูลทั้งด้านความต้องการกำลังคน และ ความสามารถในการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษา อีกทั้งได้ศึกษารวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหาที่พบ ด้านกำลังคนอาชีวศึกษา จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและ พัฒนากำลังคนของประเทศ” รายงานผลการศึกษา “แนวโน้มความต้องการแรงงานในช่วงปี พ.ศ. 2553 – 2557” แผนยุทธศาสตร์พัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2552 - 2561 ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ สอง พ.ศ. 2552 - 2561 แผนแม่บทด้านแรงงาน และทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 - 2559) จากนั้นได้สังเคราะห์ จัดทำข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการ ปฏิรูปการศึกษา ด้านการพัฒนาอาชีวศึกษา โดยได้พิจารณาความสำคัญในการผลิตและพัฒนาากำลังคนให้มีความสอดคล้องกับความต้องการและมีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สามารถแข่งขันได้กับนานาประเทศ โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งนี้ได้พิจารณาสาเหตุปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษา ใน 2 มิติ โดยทบทวนจากรายงานการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความต้องการกำลังคน เพื่อวางแผนการผลิต และพัฒนากำลังคนของประเทศ” ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน เพื่อวางแผนผลิตและพัฒนาากำลังคน (กรอ.ศธ.) ให้จัดทำเพื่อศึกษาความต้องการและวางแผนผลิตและพัฒนา กำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชนให้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วม ในการวางแผนผลิตและพัฒนาากำลังคน รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงาน ตลอดจนแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง และได้กำหนดนโยบาย เพื่อแก้ไขปัญหาการผลิตกำลังคนทั้งด้านปริมาณ และด้านคุณภาพ ดังกล่าว โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้านได้แก่

นโยบายที่ 1 มุ่งสร้าง/ผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษา ให้ตอบสนองความต้องการของตลาด

นโยบายที่ 2 พัฒนาครูยุคใหม่ ครูพันธุ์ใหม่ ครูสาขาขาดแคลน

นโยบายที่ 3 พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ใหม่

นโยบายที่ 4 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

สถานการณ์และทิศทางด้านความต้องการกำลังคนของประเทศ

ในปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาการผลิตบุคลากรไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอาชีวศึกษา แม้ว่าที่ผ่านมากระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีความพยายามพัฒนาและแก้ไขปัญหาดังกล่าวแต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จมากนัก เนื่องจาก

แนวทางหลักของการพัฒนาบุคลากรในระดับนี้ ยังคงมุ่งให้ความสำคัญกับมิติเชิงปริมาณมากกว่าการคำนึงถึงมิติเชิงคุณภาพ และความสามารถในการตอบสนองความต้องการทางด้านกำลังแรงงานที่แท้จริงของประเทศ

ผลการศึกษากำลังคนที่ขาดแคลนในปี 2551 พบว่า มีนายจ้างและสถานประกอบการได้แจ้งตำแหน่งงานว่างถึง 419,632 อัตรา เป็นตำแหน่งงานว่างที่มีความต้องการผู้จบการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและอนุปริญญา ร้อยละ 39.04 หรือ 163,834 อัตรา ขณะที่ผู้สมัครงานระดับอาชีวศึกษาและอนุปริญญาทั้งหมด ร้อยละ 18.01 หรือ 91,975 คน ในจำนวนนี้มีผู้ที่ได้รับการบรรจุให้เข้าทำงานเพียงแค่ ร้อยละ 22.01 หรือ 49,941 คนเท่านั้น ซึ่งดีขึ้นเพียงเล็กน้อยจากปี พ.ศ. 2550 ที่มีผู้ได้รับการบรรจุให้เข้าทำงานเพียง 38,714 คนเท่านั้น จากจำนวนผู้สมัครทั้งหมด 88,629 คน ในขณะที่มีตำแหน่งงานว่างในระดับดังกล่าวถึง 156,575 อัตรา สำหรับสาเหตุประการสำคัญที่ทำให้ผู้สมัครส่วนมากไม่ได้รับการบรรจุเข้าทำงานจากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เกิดมาจากการขาดความรู้ ทักษะและความสามารถที่ตรงกับความต้องการของนายจ้างและสถานประกอบการจากรายงานการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ” ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อวางแผนผลิตและพัฒนากำลังคน (กรอ.ศธ.) ให้ศึกษาความต้องการและวางแผนผลิตพัฒนาและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชนให้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการวางแผนผลิตและพัฒนากำลังคนรวมทั้งติดตามผลการผลิตตลอดจนแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง รายงานการวิจัยดังกล่าวได้ศึกษามิติของความต้องการกำลังคน (Demand Side) และมิติของการผลิตกำลังคน (Supply Side) พบประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษา ดังนี้

1) การผลิตกำลังคนส่วนใหญ่ไม่ได้อิงความต้องการของประเทศ (Demand Driven) สถาบันหรือสถานศึกษาต่างๆ เลือกผลิตกำลังคนไปตามขีดความสามารถทางทรัพยากรของตนเอง (Supply Driven) ทำให้เกิดปัญหาคนว่างงานไปพร้อมๆ กับปัญหาการขาดแคลนกำลังคน

2) ผลการศึกษากำลังคนที่ขาดแคลน (Skill Shortage) ในปี 2551 พบว่า แรงงานที่ขาดแคลนมากที่สุด คือ แรงงานในด้านการผลิต/แรงงานทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 23.55 ของจำนวนแรงงานที่ขาดแคลนทั้งหมด ส่วนใหญ่จะอยู่ในสายอาชีพการผลิตและการบริการ

3) โครงสร้างตลาดแรงงานที่เป็นอยู่มีลักษณะแหงกลาง คือ มีการใช้แรงงานที่มีการศึกษาในระดับมัธยมต้นหรือต่ำกว่าสูงมาก รองลงมา คือ มัธยมปลาย ส่วนตรงกลางซึ่งเว้าไปอยู่ฐาน มีการใช้น้อยที่สุด คือ ระดับ ปวช. และ ปวส. จากนั้นก็ขยับขึ้นไปที่ปริญญาตรี ปริญญาโท ตลาดแรงงานในระดับ ปวช. เปิดตลาดแรงงานที่เล็กมาก มีกำลังการผลิตแรงงานมากกว่าความต้องการแรงงาน เฉลี่ยปีละ 2-3 หมื่นคน

4) ผู้ที่เรียนจบสายวิชาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประมาณร้อยละ 75 จะเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี เนื่องจากต้องการให้ได้รับเงินเดือนที่

สูงขึ้น และมีเพียงร้อยละ 25 เข้าสู่ตลาดแรงงาน จึงทำให้เกิดสภาพความขาดแคลนแรงงานในระดับขั้นรุนแรงมาก

5) ผู้ที่เรียนในสายวิชาชีพ อาทิ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) แล้วเรียนต่อระดับปริญญาตรีจำนวนหนึ่งยอมใช้วุฒิการศึกษา ปวช. และ ปวส. เพื่อสมัครเข้าทำงาน เนื่องจากสถานประกอบการหลายแห่งไม่ต้องการจ้างงานระดับปริญญาตรี จึงยอมเข้าทำงานโดยใช้วุฒิการศึกษาต่ำกว่าที่จบ แล้วยังพบอีกว่า มีนักศึกษาที่จบปริญญาตรีแล้วต้องเข้าเรียนหลักสูตรอาชีพระยะสั้นต่างๆ เพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพ

6) สถานศึกษาในสายสามัญศึกษาเพิ่มเป้าหมายการรับนักเรียนที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลายมากขึ้น โดยมีเงินอุดหนุนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ทุกสถานศึกษาเร่งเพิ่มปริมาณผู้เรียนเพื่อให้ได้ค่าใช้จ่ายรายหัวเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบให้มีผู้สมัครเรียนอาชีวศึกษาลดลง

7) ความไม่สอดคล้องกันอย่างมากของการผลิตผู้จบการศึกษาในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะในระดับ ปวช. ปวส. และระดับอุดมศึกษา (ป.ตรี/โท) มีจำนวนมากเกินกว่าความต้องการในพื้นที่ที่จะรับเอาไว้ได้ ซึ่งในส่วนที่เกินนี้ จึงต้องไปหางานนอกพื้นที่ มีเพียงบางจังหวัดเท่านั้นที่มีสาขาที่มีอุปสงค์มากกว่า อุปทาน แต่โดยทั่วไปแล้วพบว่ามีความต้องการมากกว่าคนที่ผลิตได้ จะเกิดขึ้นในกลุ่มแรงงานระดับมัธยมลงมา แต่ที่ผลิตเกิน คือ แรงงานสายช่างระดับ ปวช. ปวส. ขึ้นไป ซึ่งมีการใช้น้อยในระดับกลุ่มจังหวัด โดยเฉพาะกลุ่มจังหวัดที่มีระดับการพัฒนาต่ำสิ่งที่ขัดแย้งกัน คือ หลายจังหวัดยังพบการขาดแคลนแรงงานระดับบนที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

8) ปัญหาความไม่สอดคล้องในเชิงปริมาณ ผู้ที่จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษาทั้งสาขาและจำนวนเมื่อออกสู่ตลาดแรงงานก็ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการเชิงคุณภาพด้านสมรรถนะพื้นฐาน (Core Competencies) และระดับวิชาชีพ (Functional Competencies) ที่จำเป็นในการทำงาน ความต้องการกำลังคนในเชิงคุณภาพพบว่า ทุกกลุ่มแรงงานยังมีช่วงห่าง (GAP) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่มีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการอยู่ โดยเฉพาะความสามารถในด้านคอมพิวเตอร์ ภาษาต่างประเทศ และทักษะในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา

9) คุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษาบางแห่งไม่เป็นที่ยอมรับจากสถานประกอบการ สาเหตุเนื่องจากสถานศึกษาจัดการศึกษาโดยไม่ได้ศึกษาความต้องการของสถานประกอบการ รวมทั้งการขาดความพร้อมในด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ และข้อจำกัดของเงินอุดหนุนที่ได้รับ

10) ครูที่สอนในระดับอาชีวศึกษามีปริมาณและคุณภาพไม่สอดคล้องกับภารกิจ ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษามีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ

11) ภาพลักษณ์ในการใช้ความรุนแรงในการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาบางกลุ่มส่งผลต่อทัศนคติและการยอมรับของผู้ปกครองและสังคม

จากหลักการดังกล่าวข้างต้น คณะอนุกรรมการ กนป. ด้านการพัฒนาอาชีวศึกษา จึงกำหนดนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาการผลิตกำลังคนทั้งด้านปริมาณและด้านคุณภาพโดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

- 1) มุ่งสร้าง/ผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้สนองความต้องการของตลาด
- 2) พัฒนาครูยุคใหม่ ครูพันธุ์ใหม่ และครูสาขาที่ขาดแคลน
- 3) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ใหม่
- 4) การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

จากการทบทวนสภาพปัญหาในปัจจุบันด้านการผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาสู่ตลาดแรงงาน เพื่อกำหนดนโยบายการพัฒนาอาชีวศึกษา 4 ด้าน จึงนำมากำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาอาชีวศึกษาสู่การปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์การอาชีวศึกษาอย่างชัดเจนควบคู่กันไปทั้งทางด้านปริมาณ คุณภาพ และความสามารถในการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานอย่างสมดุล โดยพิจารณาในทุกๆ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง จุดแข็งและจุดอ่อนของประเทศไทยในปัจจุบัน และวิเคราะห์ร่วมกับปัจจัยที่เป็นแรงขับเคลื่อนของโลกอนาคต อาทิ กระแสโลกาภิวัตน์ การเปิดเสรีทางการค้า การพัฒนาทางเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ฯลฯ เพื่อกำหนดเป็นวิสัยทัศน์การอาชีวศึกษาที่ช่วยสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางด้านกำลังคนของประเทศ ซึ่งเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด แต่มีความเป็นไปได้ภายใต้โอกาสและความจำกัดของไทย รัฐบาลและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรตระหนักว่า การผลิตกำลังคนของประเทศไม่สามารถแยกส่วนจากความต้องการของตลาดแรงงานได้ ดังนั้นบทบาทหน้าที่ในการพัฒนากำลังคนจึงไม่ได้เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการเพียงอย่างเดียว แต่เกี่ยวข้องกับกระทรวงอื่นๆ ด้วย เช่น กระทรวงแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฯลฯ ทั้งยังเกี่ยวข้องกับภาคการผลิต เช่น ผู้ประกอบการ ภาคธุรกิจ ในหลายสาขา ฯลฯ ที่ต้องเข้ามาร่วมสะท้อนความต้องการ และวางนโยบายการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาแรงงานระดับอุดมศึกษาส่วนเกิน และขาดแคลนแรงงานในระดับอาชีวศึกษาพร้อมยกระดับคุณภาพแรงงานในทุกๆ ระดับให้สูงขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555 : 32-35)

ทิศทางการพัฒนากำลังคนของประเทศภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)

1. อุปสงค์ความต้องการกำลังคน (Demand Side)

การพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจที่มีคุณภาพและยั่งยืนบนฐานความรู้ ภูมิปัญญา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1.1 การปรับโครงสร้างภาคบริการ เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการที่มีศักยภาพสู่ธุรกิจเชิงสร้างสรรค์ การขยายฐานการผลิตและการตลาด การพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการลงทุน พื้นฟูคุณภาพ บริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างสมดุลและยั่งยืน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคส่วนต่างๆ

1.2 การพัฒนาภาคการเกษตร บนฐานการเพิ่มผลิตภาพในการผลิตและยกระดับมูลค่าเพิ่มด้วยเทคโนโลยีและกระบวนการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ปรับปรุงคุณภาพดินและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ สนับสนุนการผลิตทางการเกษตรที่สอดคล้องกับพื้นที่ พัฒนาคุณภาพมาตรฐาน การแปรรูปพัฒนาปัจจัยแวดล้อม

1.3 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา ประยุกต์ใช้และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ทั่วถึงและเพียงพอในเชิงปริมาณ และคุณภาพในลักษณะความร่วมมือของภาครัฐและเอกชน

1.4 การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สนับสนุนการพัฒนาธุรกิจสร้างสรรค์ตามแนวทางเครือข่ายวิสาหกิจเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการ/บุคลากรในการใช้ความคิดสร้างสรรค์เพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของธุรกิจสร้างสรรค์ และการสนับสนุนการศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

1.5 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม พัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและพื้นที่ส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอุตสาหกรรมใหม่บนฐานความรู้ความคิดสร้างสรรค์ ภูมิปัญญา และนวัตกรรม เพิ่มผลิตภาพและประสิทธิภาพภาคอุตสาหกรรม และเชื่อมโยงการผลิตภาคอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และท้องถิ่น และกระจายไปสู่ภูมิภาค

16 การพัฒนาความสามารถในการแข่งขันที่มีประสิทธิภาพ เท่าเทียมและเป็นธรรมพัฒนาตลาดเงินและตลาดทุนให้เอื้อต่อการปรับโครงสร้างการผลิตและบริการ กำลังแรงงานและตลาดแรงงานระบบการจัดการทรัพยากรปัญหา โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ความมั่นคงด้านพลังงาน

2. อุปทานด้านการผลิตและพัฒนากำลังคน (Supply Side)

การพัฒนากำลังแรงงานให้มีความรู้และสมรรถนะที่สอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตและบริการ บนฐานความรู้และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ รวมทั้งพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับประเทศและภูมิภาค

2.1 พัฒนากำลังแรงงานในภาคเกษตร จัดระบบการศึกษาเพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่ใช้ความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่ และการสร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้เยาวชนเข้าสู่อาชีพเกษตรกรรม

2.2 พัฒนากำลังแรงงานระดับกลาง การจัดการเรียนการสอนตามแนว Constructionist การปลูกฝังค่านิยมในการเรียนสายอาชีพ การยกระดับอาชีวศึกษาและเชื่อมโยงกับกลุ่มอุตสาหกรรม และสร้างเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังแรงงาน

2.3 สนับสนุนการผลิตและพัฒนานักวิจัย ผู้สร้างและพัฒนานวัตกรรมในสาขาต่างๆ สร้างเครือข่ายนักวิจัย สร้างสรรค์นวัตกรรมระดับสูงที่เชื่อมโยงภูมิปัญญา พัฒนาการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีในทุกระดับการศึกษาอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกันเป็นระบบ

2.4 จัดทำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ สร้างระบบความเชื่อมโยงของคุณวุฒิการศึกษาและคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อให้แรงงานมีสมรรถนะและความก้าวหน้าในวิชาชีพชัดเจนและเตรียมพร้อมการเปิดเสรีด้านแรงงาน

2.5 เตรียมความพร้อมคนไทยในการรับประโยชน์และลดผลกระทบจากการเข้าออกแรงงานเสรี สร้างโอกาสและเพิ่มขีดความสามารถของคนไทยในการออกไปทำงานต่างประเทศ ยกระดับด้านอาชีพและทักษะด้านภาษา

แนวนโยบายการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพ

การขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสู่สากล พ.ศ. 2555-2569 คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังนี้

1. ด้านการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพ กำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานโดย

1.1 รักษาเป้าหมายผู้เรียนในระดับ ปวช. การเพิ่มปริมาณผู้เรียนในระดับ ปวส.
1.2 ลดปัญหาการออกกลางคัน โดยวางเป้าหมายให้ลดลงร้อยละ 5 ด้วยการป้องกัน/ดูแลรายบุคคล การวิจัยพัฒนา แก้ปัญหารายวิทยาลัย/รายสาขาวิชา การวิเคราะห์แก้ปัญหาเชิงระบบ กลุ่มเป้าหมายใน 50 วิทยาลัยที่มีปัญหาการออกกลางคันสูง

1.3 จัดการเรียนการสอนในระดับพื้นที่และภาพรวมตามความต้องการในแต่ละสาขา

1.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าเรียนสายอาชีพด้วยระบบโควตา

1.5 เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผู้มีส่วนสำคัญต่อการเลือกเรียนอาชีวศึกษาในเชิงรุก ซึ่งได้แก่ นักเรียนและผู้ปกครอง

2. ด้านการขยายโอกาสในการเรียนอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

2.1 จัดอาชีวศึกษาครอบคลุมทุกพื้นที่ สาขาอาชีพ การขยายกลุ่มเป้าหมาย

2.2 จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาในรูปแบบกลุ่มจังหวัด 18 กลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร รวม 19 สถาบัน และสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร ภาคละ 1 แห่ง จำนวน 4 แห่ง

2.3 จัดตั้งสถานศึกษาอาชีวะอำเภอกันกลุ่มอำเภอกันหนึ่ง

2.4 ส่งเสริมการจัดอาชีวะชายแดนใต้สู่สันติสุข ศูนย์ฝึกอบรมอาชีวะ อาชีวะสองระบบ และการจัดหลักสูตรอาชีวะท้องถิ่น และสนับสนุนทุนการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส

2.5 มุ่งผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน สาขาที่เป็นนโยบายรัฐบาล และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยการจัดอาชีวศึกษาเฉพาะทาง อาทิ ปีโตรเคมี การสร้างเกษตรรุ่นใหม่ คริวไทยสู่คริวโลก พลังงานทดแทน โลจิสติกส์/รถไฟ ความเร็วสูง อัญมณี ยานยนต์ ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ ท่องเที่ยว/โรงแรม ฯลฯ

2.6 ขยายกลุ่มเป้าหมายอาชีวะในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน และอาชีวะเพื่อคนพิการอาชีวะวัยแรงงาน อาชีวะสูงวัย อาชีวะเพื่อสตรี อบรมระยะสั้น/ตลาดนัดอาชีวะ ศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน เทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เพื่อต่อยอดและพัฒนาทักษะทั้ง Upgrade Skills และ Re Skills ร่วมจัดอาชีวศึกษาในสถานพินิจ เรือนจำ ค่ายทหาร และ อปท. ฯลฯ

2.7 สนับสนุนให้หน่วยงาน/องค์กร ร่วมจัดอาชีวศึกษาซึ่งได้แก่ สถานประกอบการ อปท. และภาคเอกชนจากสาขาอาชีพต่างๆ ฯลฯ

2.8 จัดอาชีวะทางเลือก อาชีวะทายาท วิทยาลัยอาชีวศึกษาฐานวิทยาศาสตร์ อาชีวะอินเตอร์ และอาชีวะเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

2.9 เพิ่มช่องทางการเรียนอาชีวศึกษาด้วย อาชีวะทางไกล และเครือข่ายวิทยุเพื่อการศึกษา และพัฒนาอาชีพ (R-radio network)

3. ยกระดับคุณภาพการจัดอาชีวศึกษา

3.1 ระดับสถานศึกษา และระดับห้องเรียน ส่งเสริมคุณภาพและสร้างความเข้มแข็ง ในการพัฒนา และยกระดับคุณภาพการจัดอาชีวศึกษาโดย

- พัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง Constructionism, Project Based Learning Authentic Assessment, การเพิ่มพูนทักษะประสบการณ์จากการเรียนในสถานที่จริง/สถานการณ์จริง อาทิ Fix It Center และกรณีภัยพิบัติ

- พัฒนาระบบนิเทศ การจัดการความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์จากครูรุ่นพี่สู่ครูรุ่นใหม่ (นิเทศภายใน) และการนิเทศทางไกล

- สร้างความเข้มแข็งการประกันคุณภาพภายใน สนับสนุนให้ทุกวิทยาลัย ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกระดับดีมาก และเตรียมพร้อมรับการประเมินระดับสากล

- ยกระดับคุณภาพสถานศึกษาขนาดเล็ก ให้เป็นตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง ตามความต้องการของพื้นที่ และการให้บริการกลุ่มเป้าหมายพิเศษ อาทิ คนพิการ, วัยทำงาน, สูงวัย, สตรี ฯลฯ

- ใช้ ICT เพื่อการเรียนการสอน สนับสนุนความพร้อมในด้าน Hardware สื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมการประกวดสื่อ/สื่อออนไลน์ และจัดตั้งวิทยาลัยต้นแบบการใช้ ICT เพื่อการเรียนการสอน

- พัฒนาครู สร้างเครือข่ายครู Social Media และ Network สนับสนุนให้ครูทำวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพ

- จัดหาสื่อ/หนังสือ วัสดุฝึก อุปกรณ์การเรียนการสอน ที่ทันสมัยและเพียงพอ

3.2 ระดับผู้เรียน ยกกระดับความสามารถของผู้เรียนเพื่อให้ผู้สำเร็จอาชีวศึกษา มีขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งสมรรถนะหลัก (Core Competency) และสมรรถนะการทำงาน ตามตำแหน่งหน้าที่ (Function Competency) โดยใช้ V-NET การประเมินด้านมาตรฐานวิชาชีพ และการประเมินระดับห้องเรียน สร้างเสริมทักษะอาชีพในอนาคตด้วยกิจกรรมองค์การวิชาชีพ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม วิถีประชาธิปไตย ความมีวินัย เสริมสร้างทักษะชีวิต ความสามารถด้านนวัตกรรม/สิ่งประดิษฐ์การเป็นผู้ประกอบการ พัฒนาทักษะการคิดบนพื้นฐาน Competency Based Technology Based Green Technology และ Creative economy รวมทั้งการแก้ปัญหาด้านพฤติกรรมและการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ อาทิ สุขภาพบุรุษอาชีพะ ลูกเสือ กีฬา และการป้องกัน/แก้ไขการทะเลาะวิวาท

3.3 เตรียมผู้เรียนสู่การเป็นประชาคม ASEAN โดยการเพิ่มจำนวนสถานศึกษา English Program (EP) Mini English Program (MEP) ทุกจังหวัด ใช้หลักสูตร/สื่อต่างประเทศ สนับสนุนการฝึกงานต่างประเทศ/บริษัทต่างประเทศและในประเทศ ยกกระดับทักษะด้านภาษาอังกฤษในงานอาชีพ ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาประเทศคู่ค้า จัดระบบ Sister School ทุกประเทศใน ASEAN

4. ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

4.1) ด้านบริหารทั่วไป ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการได้แก่ Web Portal, E-office และ Data based รวมทั้งการปรับภาพลักษณ์เชิงบวก

4.2) ด้านงบประมาณ ใช้แนวทาง Strategic Performance, Based Budgeting: SPBB และ Formula Funding โดยการจัดงบประมาณตามความจำเป็นพื้นฐาน ความเสมอภาค และตามนโยบาย, การกระจายอำนาจจัดซื้อจัดจ้าง, จัดหางบประมาณค่าสาธารณูปโภคและค่าจ้างครูให้เพียงพอ

4.3) ด้านบริหารงานบุคคล สร้างเครือข่ายครู/สมาคมวิชาชีพ จัดหาลูกจ้าง พนักงานราชการให้เพียงพอ รวมทั้งการพัฒนากระบวนการบริหารงานบุคคลของสถาบันการอาชีวศึกษา

4.4) ด้านการสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อพัฒนาการจัดอาชีวศึกษา ดังนี้

- องค์การ/สมาคมวิชาชีพ สภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า กระทรวงแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม สถานประกอบการ ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การฝึกงาน ฯลฯ

- ประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศในกลุ่มอาเซียน

- องค์การระหว่างประเทศ ได้แก่ VOCTECH, CPSC /APACC, SEARCA และ UNIVOC

ฯลฯ

- ประเทศต่างๆในภูมิภาคของโลก ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน อิสราเอล ญี่ปุ่น เดนมาร์ก เยอรมัน ฯลฯ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการ (Service Quality)

แนวความคิดของ Parasuraman, Zeithaml and Berry (1985) เกี่ยวกับคุณภาพในการให้บริการ จากการศึกษาของ Parasuraman และคณะ พบว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการที่ลูกค้าประเมินคุณภาพของการบริการที่เขาได้รับ เรียกว่า “คุณภาพของการบริการที่ลูกค้ารับรู้” (Perceived Service Quality) กับ “บริการที่รับรู้” (Perceived Service) ซึ่งก็คือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากที่เขาได้รับบริการแล้วนั่นเอง ในการประเมินคุณภาพของการบริการดังกล่าวนี้ ลูกค้ามักจะพิจารณาจากเกณฑ์ที่เขาคิดว่ามีความสำคัญ 10 ประการดังต่อไปนี้ (ธีรกิติ นวรัตน์ ณ อยุธยา, 2547, หน้า 183-186)

1. Reliability (ความไว้วางใจ) ความสามารถที่จะให้บริการตามที่ได้สัญญากับลูกค้าไว้ได้อย่างถูกต้อง โดยที่มิต้องมีผู้ช่วยเหลือ

2. Tangibles (สิ่งที่สามารถจับต้องได้) ลักษณะทางกายภาพของอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก พนักงานและวัสดุที่ใช้ในการสื่อสารต่าง ๆ

3. Responsiveness (การสนองตอบลูกค้า) ความเต็มใจที่จะให้บริการอย่างรวดเร็วและยินดีที่จะช่วยเหลือลูกค้า

4. Credibility (ความน่าเชื่อถือ) ความซื่อสัตย์เชื่อถือได้ของผู้ให้บริการ

5. Security (ความมั่นคงปลอดภัย) ปราศจากอันตรายความเสี่ยงและความลึงเลสงสัย

6. Access (ความสะดวก) สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก และสามารถติดต่อสื่อสารได้ง่าย

7. Communication (การสื่อสาร) การรับฟังลูกค้าและให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ลูกค้า โดยใช้ภาษาที่ลูกค้าสามารถเข้าใจได้

8. Understanding the Customer (ความเข้าใจลูกค้า) พยายามที่จะทำความเข้าใจและเรียนรู้ความต้องการของลูกค้า

9. Competence (ความสามารถ) ความรู้และทักษะที่จำเป็นของพนักงาน ในการให้บริการลูกค้า

10. Courtesy (ความสุภาพและความเป็นมิตร) คุณลักษณะของพนักงานที่ติดต่อกับลูกค้าในการแสดงออกถึงความสุภาพ เป็นมิตร เกรงใจ และให้เกียรติลูกค้า

ในการวิจัยครั้งต่อมาคณะผู้วิจัยทั้ง 3 คนดังกล่าวข้างต้นพบว่า มีระดับของความสัมพันธ์ (Degree of Correlation) กันเองระหว่างตัวแปรดังกล่าวค่อนข้างสูง จึงปรับเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพของบริการใหม่ ให้เหลือเกณฑ์อย่างกว้างทั้งหมด รวม 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. Reliability (ความไว้วางใจ หรือ ความน่าเชื่อถือ) ความสามารถในการให้บริการอย่างถูกต้องแม่นยำ (Accurate Performance) การให้บริการตรงกับสัญญาที่ให้ไว้กับลูกค้า และบริการที่ให้ทุกครั้ง มีความสม่ำเสมอ ทำให้ลูกค้ารู้สึกที่น่าเชื่อถือในมาตรฐานการให้บริการ สามารถให้ความไว้วางใจได้ (Dependable)

2. Assurance (ความมั่นใจ) ผู้ให้บริการมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการบริการ (Competence) มีสุภาพและเป็นมิตรกับลูกค้า (Courtesy) มีความซื่อสัตย์ และสามารถสร้างความมั่นใจให้แก่ลูกค้าได้ (Credibility) และความมั่นคงปลอดภัย (Security)

3. Tangibles (สิ่งที่สามารถจับต้องได้) ลักษณะทางกายภาพของอุปกรณ์ เครื่องมือ สิ่งอำนวยความสะดวก พนักงาน และวัสดุที่ใช้ในการสื่อสารต่าง ๆ

4. Empathy (ความใส่ใจ) สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกและสามารถติดต่อได้ง่าย (Easy Access) ความสามารถในการติดต่อสื่อสารให้ลูกค้าเข้าใจได้ (Good Communication) ความเห็นอกเห็นใจ และเข้าใจลูกค้า (Customer Understanding)

5. Responsiveness (การสนองตอบลูกค้า) ความเต็มใจที่จะให้บริการทันที (Promptness) และให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี (Helpfulness)

Spechler (1988) คุณภาพการให้บริการเป็นที่ทราบกันดีว่า การที่จะทำให้คุณภาพการบริการ ประสบผลสำเร็จ เป็นที่พอใจของลูกค้า นั้นไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการที่คิดว่าดีที่สุดเพียงวิธีเดียวเท่านั้น และวิธีการที่ประสบความสำเร็จอย่างสูง ในที่แห่งหนึ่ง ก็ไม่สามารถรับประกันว่าจะได้ผลกับที่อื่นด้วยเสมอไป ทั้งที่เป็นสินค้าหรือบริการอย่างเดียวกัน สิ่งสำคัญที่จะเสนอในที่นี้คือรูปแบบที่มีประสิทธิผลของคุณภาพการบริการ ซึ่งเป็นหลักการทั่วไป ที่ได้รับการยอมรับว่าได้ผลดี ถึงแม้ว่าเป็นหลักการเดียวกันก็ตาม แต่การนำไปประยุกต์ใช้ก็อาจมีความแตกต่างกันได้ ในการผลิตก็เช่นเดียวกันคือ ไม่มีกระบวนการสองกระบวนการที่เหมือนกันเลย ในแต่ละบริษัทก็จะมีกระบวนการหรือระบบงานที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปแล้วแต่ละกระบวนการ จะมีลักษณะเฉพาะตัวที่จะเป็นกุญแจไปสู่ความสำเร็จ ผู้บริหารจะต้องค้นหาปัจจัยสำคัญให้พบ และทำการปรับปรุงระบบงานหรือกระบวนการที่เกี่ยวข้อง และสร้างให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร ให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าภายในและภายนอก โดยมีปัจจัยสำคัญสองประการที่จะต้องตระหนัก อยู่เสมอ นั่นคือ การเพิ่มผลผลิต (Productivity) และคุณภาพ (Quality) จาก Service Quality Effectiveness Model จะพบว่า เน้นถึงความสำเร็จของกระบวนการไปสู่ความเป็นเลิศของคุณภาพการบริการโดยรูปแบบจะกำหนดแนวทาง และทิศทางของความสำเร็จของงานบริการ ซึ่งมีปัจจัยสำคัญ 7 ประการ คือ

1. การทำให้ลูกค้าพอใจและประทับใจ (Customer Satisfaction and Beyond)
2. การประกันคุณภาพ (Quality Assurance)
3. วิธีการ ระบบ และเทคโนโลยี (Methods, System and Technology)
4. การตระหนักถึงคุณภาพ (Quality Awareness)
5. การฝึกอบรม (Training)

6. การมีส่วนร่วม (Involvement)

7. การเป็นที่รู้จัก การยอมรับนับถือ (Recognition)

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์

จอห์น แอล ฮอลแลนด์ (John L. Holland) เป็นผู้สร้าง "แบบสำรวจความพอใจในอาชีพ" (The Vocational Preference Inventory) ได้สร้าง "ทฤษฎีการเลือกอาชีพ" ขึ้นโดยมีความคิดพื้นฐาน 4 ประการ (Holland. 1973: 2 - 4) ดังนี้

1. บุคลิกภาพของบุคคลทั่วไปแบ่งได้เป็น 6 ลักษณะตามความสนใจอาชีพประเภทต่างๆ ต่อไปนี้คือ งานช่างฝีมือและกลางแจ้ง งานวิทยาศาสตร์และเทคนิค งานบริการการศึกษาและสังคม งานสำนักงานและเสมียน งานจัดการและค้าขาย งานศิลปะดนตรีและวรรณกรรม

บุคลิกภาพแต่ละลักษณะเป็นผลจากการปะทะสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมต่างๆ กับแรงผลักดันส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วยศักดิ์ตระกูล บิดามารดา ระดับชั้นทางสังคม และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ประสบการณ์เหล่านี้จะก่อให้เกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบนี้จะกลายเป็นความสนใจ และจากความสนใจจะนำไปสู่ความสามารถเฉพาะ ท้ายที่สุดความสนใจและความสามารถเฉพาะจะกำหนดให้บุคคลคิด รับรู้ และแสดงเอกลักษณ์ของตน

2. สิ่งแวดล้อมของบุคคลก็แบ่งได้เป็น 6 อย่างตามความสนใจอาชีพประเภทต่างๆ ข้างต้นเช่นเดียวกัน สิ่งแวดล้อมแต่ละอย่างนี้ถูกรอบงำโดยบุคลิกภาพ และเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงปัญหาและความกดดันบางประการและโดยเหตุที่บุคลิกภาพต่างกัน ทำให้ความสนใจและความถนัดต่างกันด้วย บุคคลจึงมีแนวโน้มจะหันเข้าหาบุคคลหรือสิ่งต่างๆ ที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตน ดังนั้น บุคคลในกลุ่มเดียวกันจึงมักจะมีอะไรๆ คล้ายๆ กัน

3. บุคคลจะค้นหาสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เขาได้ฝึกทักษะและใช้ความสามารถของเขาทั้งยังเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงทัศนคติ ค่านิยม และบทบาทของเขา

4. พฤติกรรมของบุคคลถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้ เมื่อเราทราบบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมบุคคลก็จะทำให้เราทราบถึง ผลที่จะติดตามมาด้วย ซึ่งได้แก่การเลือกอาชีพ การเปลี่ยนงาน ความสำเร็จในอาชีพ ความสามารถเฉพาะ พฤติกรรมทางการศึกษาและสังคม

นอกจากความคิดพื้นฐาน 4 ประการข้างต้นแล้ว ฮอลแลนด์ยังมีแนวคิดปลีกย่อยเพิ่มเติมอีก 4 ประการ (Holland. 1973 : 4 - 5) ดังนี้

1. ความสอดคล้องต้องการ (Consistency) บุคลิกภาพบางลักษณะมีความสอดคล้องต้องการ เช่น บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและกลางแจ้งกับบุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค หรือบุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียนกับบุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม

2. ความแตกต่างกัน (Differentiation) โดยปกติ บุคคลจะมีบุคลิกภาพเด่นชัดอยู่ลักษณะหนึ่ง แม้จะมีบุคลิกลักษณะอื่น ๆ ปะปนอยู่บ้าง แต่บางคนอาจจะมีบุคลิกภาพลักษณะต่างๆ อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน จนยากต่อการชี้ชัดลงไปว่า บุคคลนั้นมีบุคลิกภาพลักษณะใด

3. ความเหมาะสมกัน (Congruence) บุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมต้องมีความเหมาะสมกัน เช่น สิ่งแวดล้อมของผู้ที่มีความสนใจประเภทงานช่างฝีมือและกลางแจ้ง ย่อมเหมาะสมกับบุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทนี้มากกว่าบุคลิกภาพของผู้มีความสนใจประเภทอื่น

4. การคาดคะเน (Calculus) โดยเหตุที่บุคลิกภาพแต่ละลักษณะและสิ่งแวดล้อมแต่ละอย่างมิได้ แยกจากกันโดยเด็ดขาด และต่างก็มีความสัมพันธ์ภายในกันอยู่ ดังนั้นเมื่อบุคคลมีบุคลิกภาพลักษณะหนึ่งก็ทำให้สามารถคาดคะเนถึงบุคลิกภาพลักษณะอื่นได้ด้วย

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์

"ทฤษฎีการเลือกอาชีพ" ของฮอลแลนด์เป็นผลจากการสังเกตของเขาและของคนอื่นๆ เกี่ยวกับความสนใจ ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคล และมีส่วนสัมพันธ์กับทฤษฎีของกิลฟอร์ด (Guilford. 1954) ซึ่งได้วิเคราะห์บุคลิกภาพและความสนใจของบุคคลออกเป็น 6 ประเภท คือ ด้านจักรกรล ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านบริการสังคม ด้านสารบรรณ ด้านธุรกิจ และด้านศิลปะ นอกจากนี้ ทฤษฎีของฮอลแลนด์ยังมีส่วนคล้ายคลึงกันกับทฤษฎีของแอดเลอร์ (Adler. 1939) ของฟรอมม์ (Fromm. 1947) ของจุง (Jung. 1933) ของเชลดอน (Sheldon. 1954) ของสแปรงเจอร์ (Spranger. 1928)

โดยเฉพาะการประเมินสิ่งแวดล้อมเพื่อช่วยจำแนกลักษณะของบุคคลมีแนวความคิดมาจากลินตัน (Linton. 1945) ซึ่งกล่าวว่า "แรงผลักดันจากสิ่งแวดล้อมจะถูกถ่ายทอดไปยังบุคคล"

อนึ่ง ทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องความต้องการ (needs) และแรงกดดัน (pressures) ของเมอร์เรย์ (Murray. 1938) ก็เป็นแรงกระตุ้นอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้ฮอลแลนด์คิดทฤษฎีของเขาขึ้น

กล่าวโดยสรุป "ทฤษฎีการเลือกอาชีพ" ของฮอลแลนด์มีแนวคิดพื้นฐานดังนี้

1. การเลือกอาชีพเป็นการแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพ
2. แบบสำรวจความสนใจคือแบบสำรวจบุคลิกภาพ

ฮอลแลนด์ได้กล่าวถึง "การเลือกอาชีพ" ไว้ว่า "การเลือกอาชีพคือ การกระทำที่สะท้อนให้เห็นถึงแรงจูงใจ ความรู้ บุคลิกภาพ และความสามารถของบุคคล อาชีพเป็นวิถีชีวิต ส่วนสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นงานและทักษะ"

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Roe (Roe's Theory)

ความเป็นมาของทฤษฎี (อ้างใน พิสมัย หาญสมบัติ, 2542, หน้า 24-28) Anne Roe เป็นนักจิตวิทยาคลินิก ได้สร้างทฤษฎีการเลือกอาชีพขึ้น เมื่อปี ค.ศ.1957 โดยอาศัยผลงานวิจัยทางด้านจิตวิทยาที่ทำไว้หลาย

โครงการ ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความแตกต่างด้านบุคลิกภาพ สติปัญญา ความถนัด และ ภูมิหลัง ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของบุคคล Roe ได้สรุปผลงานวิจัยไว้สองประการคือ

1. บุคลิกภาพมีความแตกต่างกันตามพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม แบบแผนความสนใจและแรงจูงใจอันจะนำไปสู่ความสัมฤทธิ์ผล

2. ความแตกต่างของบุคลิกภาพของบุคคลในการเข้าสู่อาชีพนั้นเป็นผลมาจากประสบการณ์บางอย่าง ในวัยเด็ก Roe ได้ปรับปรุงทฤษฎีใหม่ในปี ค.ศ. 1964 โดยใช้ความเข้าใจตามทฤษฎีของ Maslow เป็นพื้นฐาน จึงจัดทฤษฎีของRoeอยู่ในประเภท “ทฤษฎีความต้องการ” (Needs Theory) เพราะได้ให้ความสนใจต่อความต้องการของบุคคล Roe เห็นว่าทุกคนในสังคมอยู่ภายใต้อิทธิพลของความต้องการ ซึ่งบุคคลพยายามหาทางตอบสนองความต้องการของตน อาชีพในทัศนะของ Roe นั้น ไม่ได้หมายถึงแต่เพียงกิจกรรมที่บุคคลทำเพื่อหาเลี้ยงชีพเท่านั้น แต่หมายถึงวิถีชีวิต หรือ กิจกรรมที่บุคคลกระทำเกือบตลอดชีวิตเพื่อให้ได้รับการตอบสนองความต้องการของตนทุกระดับวิถีชีวิตหรือรูปแบบของการดำเนินชีวิตของบุคคลจึงเป็นผลของพันธุกรรมและ สิ่งแวดล้อมในวัยเด็ก การเลือกรูปแบบการดำเนินชีวิตเพื่อให้ตอบสนองความต้องการในระดับต่าง ๆ จึงเกิดเป็นอุปนิสัยในการเลือกอาชีพของบุคคล

ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Satisfaction ซึ่งมีนักวิชาการหลายคนได้ศึกษาและให้ความหมายไว้ต่างๆ การศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจจะศึกษากันในสองมิติ คือความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน (Job Satisfaction) และมิติทางด้านความพึงพอใจในการรับบริการ (ServiceSatisfaction) ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ศึกษาในมิติความพึงพอใจในการรับบริการ ซึ่งมีผู้กล่าวถึงแนวคิดไว้หลายทัศนะ ดังต่อไปนี้

ความพึงพอใจ หมายถึง “สภาพความรู้สึก ความพอใจ ความประทับใจ ความชอบและความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งต่างๆ”

สุรตนา ไบเจริญ (2540, หน้า 36) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจว่า “เป็นความรู้สึกที่ดีที่ชอบและพอใจของบุคคล อันเป็นผลเนื่องมาจากแรงจูงใจที่ได้รับ ทำให้เกิดความรู้สึกตั้งใจและเต็มใจที่จะปฏิบัติสิ่งนั้นให้บรรลุเป้าหมายและประโยชน์สูงสุดซึ่งผลมาจากความพึงพอใจ คือ ความต้องการ”

ฉวีวรรณ เอี่ยมแมน (2541, หน้า 28) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง “ความรู้สึกชอบความรู้สึกพอใจ ความรู้สึกที่ดีที่เป็นไปตามความคาดหวังหรือมากกว่าความคาดหวัง”

กาญจน์ เรืองมนตรี (2543, หน้า 41) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า “เป็นความรู้สึกรัก ชอบภูมิใจ สุขใจ อันจะมีผลให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน มีการเสียสละ อุทิศร่างกาย แรงใจ และสติปัญญาให้กับงานอย่างแท้จริง”

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544, หน้า 26) ได้กล่าวว่า “ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทน คือผลที่เป็นความพึงพอใจทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญกำลังใจ และประสิทธิผลของการทำงานรวมทั้งการมีผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์การ”

โชคชัย งามวงศ์ (2549, หน้า 32) ได้สรุปความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า “ความรู้สึกรัก ชอบ ยินดี เต็มใจ หรือเจตคติของบุคคลที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการของเขาได้”

วนิชา ศรีตะปัญญา (2551, หน้า 46) กล่าวว่าความพึงพอใจ คือ “ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเกิดจากพื้นฐานการรับรู้ ค่านิยม และประสบการณ์ ที่แต่ละบุคคลได้รับและจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ ซึ่งระดับความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกัน”

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ความพอใจ ความประทับใจ ความชอบและความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งต่างๆ เป็นความรู้สึกที่ดีที่ชอบและพอใจของบุคคล อันเป็นผลเนื่องมาจากแรงจูงใจที่ได้รับ ทำให้เกิดความรู้สึกตั้งใจและเต็มใจที่จะปฏิบัติสิ่งนั้นกัน อีกทั้งเป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทนและเป็นไปตามเป้าหมาย

2. ทฤษฎีความพึงพอใจ

ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ มีนักวิชาการหลายคนได้ศึกษาและให้ความจำกัดความสรุปเอาไว้ ซึ่งมีดังต่อไปนี้

2.1 ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg's two factors theory) เฮิร์ซเบิร์ก และคนอื่นๆ ศึกษาค้นคว้าวิจัยโดยวิธีการสัมภาษณ์นักบัญชีและวิศวกร 200 คน จากภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรมที่เมืองพิทสเบิร์กมลรัฐเพนซิลเวเนีย สหรัฐอเมริกา จากผลการวิเคราะห์คำตอบที่ได้รับ เฮิร์ซเบิร์ก ได้ข้อสรุปว่า คนเรามีความต้องการที่แยกออกจากกันโดยอิสระอยู่ 2 ประเภท ไม่ขึ้นอยู่กับกันและมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของคนในการทำงานเขาค้นพบว่าเมื่อคนมีความรู้สึกไม่พอใจต่องานของพวกเขาพวกเขาจะพูดสภาพแวดล้อมการทำงานของพวกเขา ในทางกลับกันเมื่อพวกเขามีความรู้สึกที่ดีต่องานของพวกเขาพวกเขาจะพูดถึงงานโดยตัวของมันเอง เฮิร์ซเบิร์ก เรียกความต้องการประเภทแรกว่า ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene factor) เพราะว่าปัจจัยเหล่านี้ชี้ให้เห็นสภาพแวดล้อมการทำงานของคนและทำหน้าที่ป้องกันไม่ให้ความไม่พอใจในงานเกิดขึ้น เขาเรียกความต้องการ ประเภทที่สองว่า ปัจจัยจูงใจ (Motivation factor) เนื่องจากว่าปัจจัยเหล่านี้สามารถจูงใจคนให้ทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น เฮิร์ซเบิร์ก ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจูงใจในการทำงานว่าคนที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีปัจจัยเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความพอใจที่จะทำงาน ซึ่งเรียกว่า ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor) มี 5 ประการ คือ

1. ความสำเร็จในงานที่ทำ (Achievement)
2. การได้รับการยอมรับนับถือ (Recognition)

3. ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (Work itself)
4. ความรับผิดชอบ (Responsibility)
5. ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน (Advancement)

ส่วนปัจจัยค้ำจุน เป็นปัจจัยที่ไม่ใช้สิ่งจูงใจแต่เป็นปัจจัยที่จะค้ำจุนให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคคล ปัจจัยค้ำจุนนี้เป็นสิ่งจำเป็นเพราะถ้าไม่มีปัจจัยเหล่านี้ บุคคลในองค์กรอาจเกิดความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยค้ำจุนมี 10 ประการ คือ

1. นโยบายการบริหารงานของหน่วย (Company Policy and Administration)
2. โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต (Possibility growth)
3. ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้บังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงาน

(Interpersonal relation Superior, Subordinate, Peers)

4. เงินเดือน (Salary)
5. สถานะของอาชีพ (Status)
6. ความเป็นอยู่ส่วนตัว (Personnel life)
7. ความมั่นคงในงาน (Security)
8. สถานการณ์ทำงาน (Working Conditions)
9. เทคนิคของผู้บังคับ (Supervisor Technical)
10. ความต้องการอำนาจ (The need of power)

แนวความคิดของเฮิร์ซเบิร์กนี้แยกสิ่งที่ทำให้เกิดความพอใจกับสิ่งที่ทำให้เกิดความไม่พอใจในงานออกจากกันอย่างเห็นได้ชัดเจนการลดสิ่งที่ไม่พอใจสามารถทำให้เกิดความสงบในองค์การได้และอาจสร้างแรงจูงใจได้บ้างเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ไม่ใช่สิ่งจูงใจโดยตรง

สรุปทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก ได้กล่าวถึงปัจจัย 2 กลุ่ม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานคือ ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนโดยปัจจัยจะเป็นสิ่งจูงใจในการทำงานแต่ขาดหรือไม่มีปัจจัยเหล่านี้จะก่อให้เกิดความไม่พอใจ แก่ผู้ที่ทำงานซึ่งจะมีหน้าที่ป้องกันหรือค้ำจุนไม่ให้เกิดอาการเกิดท้อถอยไม่ยอมทำงานและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานได้ (Herzberg, Frederick And Other, The Motivation to Work, อ้างใน จรรยา ไพลด้า 2542, หน้า 22 – 23)

2.2 ทฤษฎีลำดับความต้องการของ มาสโลว์ (Maslow' s need hierarchy) มาสโลว์ ได้สมมติฐานว่ามนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุดเมื่อความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างหนึ่งอาจจะยังไม่ทันหมดไปความต้องการอีกอย่างหนึ่งก็จะเกิดขึ้นซึ่งความต้องการจะเป็นไปตามลำดับดังนี้

2.2.1 ความต้องการด้านสรีระ (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นมูลฐานของมนุษย์และเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดสำหรับการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัยเครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการการพักผ่อน และความต้องการทางเพศ

2.2.2 ความต้องการปลอดภัย (Safety needs) เป็นความรู้สึก ที่ต้องการความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าและความอบอุ่นใจ

2.2.3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ เมื่อความต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัยได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัยได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ หมายถึง ความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับได้รับความเป็นมิตร และความรักและความเป็นเจ้าของ หมายถึง ความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับได้รับความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อนร่วมงาน

2.2.4 ความต้องการเห็นตนเองมีคุณค่า (Esteem needs) ความต้องการด้านนี้ เป็นความต้องการการระดับสูงที่เกี่ยวกับความอยากเด่นในสังคมต้องการให้บุคคลอื่นยกย่องรวมถึงความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้ ความสามารถ ความเป็นอิสระและเสรีภาพ

2.2.5 ความต้องการที่จะทำความเข้าใจตนเอง (Need for self actualization) เป็นความต้องการที่จะเข้าใจตนเองตรงตามสภาพที่ตนเองเป็นอยู่ เข้าใจถึงความสามารถความสนใจความต้องการของตนเอง ยอมรับได้ในส่วนที่เป็นจุดอ่อนของตนเอง สรุปจะเห็นว่าความต้องการของมนุษย์มีอยู่มากมายทั้งปริมาณและขอบเขต เพราะมนุษย์ตกอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่เหมือนกัน การกำหนดความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์จะเกิดความพึงพอใจในระดับหนึ่ง สิ่งเหล่านี้จะส่งผลไปถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้วย ดังนั้นการทำความเข้าใจเรื่องความต้องการของมนุษย์ จึงนับว่ามีความสำคัญต่อผู้บริหารเป็นอย่างมาก ในด้านการกำหนดสิ่งจูงใจหรือปัจจัยที่เหมาะสมกับความต้องการ (Maslow, Abraham. , Administration Relationships, อังโน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ หน้า, 411 – 412)

2.3 ทฤษฎี อี.อาร์.จี. (E.R.G.Theory) ทฤษฎีการจูงใจความต้องการนี้เป็นทฤษฎีที่ อัลเดอร์เฟอร์ ได้ปรับปรุงมาจากแนวความคิดทฤษฎีของ มาสโลว์ (Abraham H. Maslow) และนำเสนอผลการทดลองที่ได้ค้นพบว่า คนเรามีความต้องการหลักอยู่ 3 ประการด้วยกันคือ

2.3.1 ความต้องการในการดำรงชีวิต (Existence Needs : Needs : E) เป็นความต้องการของมนุษย์ทุกรูปที่เกี่ยวข้องกับด้านร่างกายและวัตถุ เพื่อที่จะทำให้เกิดความเป็นอยู่ที่ดีสุขสบาย

2.3.2 ความต้องการด้านความสัมพันธ์ (Relatedness Needs : R) เป็นความต้องการที่จะมีการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ที่บุคคลนั้นเกี่ยวข้องด้วย

2.3.3 ความต้องการด้านความเจริญเติบโต (Growth Needs : G) เป็นคนความต้องการที่จะเจริญก้าวหน้าในการทำงาน เป็นการที่คนสามารถทุ่มเทความรู้ ความสามารถของตนในการทำงาน อย่างเต็มที่

และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองเพิ่มขึ้น(Clayton P.Alderfer,Alderfer's Existence Relatedness Growth Theory, อ้างใน เสกสรร ธรรมวงศ์ 2541, หน้า 41 – 42)

จากทฤษฎีต่างๆ สามารถสรุปได้ว่า มนุษย์มีความต้องการสูงขึ้นเรื่อยๆ และความต้องการของมนุษย์นั้นย่อมแตกต่างกันไป อาจจะมีมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับการได้รับการตอบสนองจนทำให้เกิดความพึงพอใจ ดังนั้นการสำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ตรงกับความต้องการและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น

ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

Kotler and Armstrong (2002) รายงานว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นต้องมีสิ่งจูงใจ (motive) หรือแรงขับเคลื่อน (drive) เป็นความต้องการที่กดดันจนมากพอที่จะจูงใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งความต้องการของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ความต้องการบางอย่างเป็นความต้องการทางชีววิทยา(biological) เกิดขึ้นจากสภาวะตึงเครียด เช่น ความหิวกระหายหรือความลำบากบางอย่าง เป็นความต้องการทางจิตวิทยา (psychological) เกิดจากความต้องการการยอมรับ (recognition) การยกย่อง (esteem) หรือการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน (belonging) ความต้องการส่วนใหญ่อาจไม่มากพอที่จะจูงใจให้บุคคลกระทำในช่วงเวลานั้น ความต้องการกลายเป็นสิ่งจูงใจ เมื่อได้รับการกระตุ้นอย่างเพียงพอจนเกิดความตึงเครียด โดยทฤษฎีที่ได้รับความนิยมมากที่สุด มี 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของอับราฮัม มาสโลว์ และทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์

ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's theory motivation)

อับราฮัม มาสโลว์ (A.H.Maslow) ค้นหารีวิธีที่จะอธิบายว่าทำไมคนจึงถูกผลักดันโดยความต้องการบางอย่าง ณ เวลาหนึ่ง ทำไมคนหนึ่งจึงทุ่มเทเวลาและพลังงานอย่างมากเพื่อให้ได้มาซึ่งความปลอดภัยของตนเองแต่อีกคนหนึ่งกลับทำสิ่งเหล่านั้น เพื่อให้ได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น คำตอบของมาสโลว์ คือ ความต้องการของมนุษย์จะถูกเรียงตามลำดับจากสิ่งที่กดดันมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุด ทฤษฎีของมาสโลว์ ได้จัดลำดับความต้องการตามความสำคัญ คือ

1. ความต้องการทางกาย (physiological needs) เป็นความต้องการพื้นฐาน คือ อาหาร ที่พัก อากาศ ยารักษาโรค
2. ความต้องการความปลอดภัย (safety needs) เป็นความต้องการที่เหนือกว่า ความต้องการเพื่อความอยู่รอด เป็นความต้องการในด้านความปลอดภัยจากอันตราย
3. ความต้องการทางสังคม (social needs) เป็นการต้องการการยอมรับจากเพื่อน
4. ความต้องการการยกย่อง (esteem needs) เป็นความต้องการการยกย่องส่วนตัว ความนับถือและสถานะทางสังคม

5. ความต้องการให้ตนประสบความสำเร็จ (self – actualization needs) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล ความต้องการทำทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จ

บุคคลพยายามที่สร้างความพึงพอใจให้กับความต้องการที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกก่อนเมื่อความต้องการนั้นได้รับความพึงพอใจ ความต้องการนั้นก็หมดลงและเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลพยายามสร้างความพึงพอใจให้กับความต้องการที่สำคัญที่สุดลำดับต่อไป ตัวอย่าง เช่น คนที่อดอยาก (ความต้องการทางกาย) จะไม่สนใจต่องานศิลปะชั้นล่าสุด (ความต้องการสูงสุด) หรือไม่ต้องการยกย่องจากผู้อื่น หรือไม่ต้องการแม่แต่อากาศที่บริสุทธิ์ (ความปลอดภัย) แต่เมื่อความต้องการแต่ละขั้นได้รับความพึงพอใจแล้วก็จะมีความต้องการในขั้นลำดับต่อไป

ทฤษฎีแรงจูงใจของฟรอยด์

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (S. M. Freud) ตั้งสมมุติฐานว่าบุคคลมักไม่รู้ตัวมากกว่าพลังทางจิตวิทยามีส่วนช่วยสร้างให้เกิดพฤติกรรม ฟรอยด์พบว่าบุคคลเพิ่มและควบคุมสิ่งเร้าหลายอย่าง สิ่งเร้าเหล่านี้อยู่นอกเหนือการควบคุมอย่างสิ้นเชิง บุคคลจึงมีความฝัน พูดคำที่ไม่ตั้งใจพูด มีอารมณ์อยู่เหนือเหตุผลและมีพฤติกรรมหลอกหลอนหรือเกิดอาการวิตกกังวลอย่างมาก

ขณะที่ ซาริณี (2535) ได้เสนอทฤษฎีการแสวงหาความพึงพอใจไว้ว่า บุคคลพอใจจะกระทำการสิ่งใดๆ ที่ให้มีความสุขและจะหลีกเลี่ยงไม่กระทำในสิ่งที่จะได้รับความทุกข์หรือความยากลำบาก โดยอาจแบ่งประเภทความพอใจกรณีนี้ได้ 3 ประเภท คือ

1. ความพอใจด้านจิตวิทยา (psychological hedonism) เป็นทรศณะของความพึงพอใจว่ามนุษย์โดยธรรมชาติจะมีความแสวงหาความสุขส่วนตัวหรือหลีกเลี่ยงจากความทุกข์ใดๆ
2. ความพอใจเกี่ยวกับตนเอง (egoistic hedonism) เป็นทรศณะของความพอใจว่ามนุษย์จะพยายามแสวงหาความสุขส่วนตัว แต่ไม่จำเป็นว่าการแสวงหาความสุขต้องเป็นธรรมชาติของมนุษย์เสมอไป
3. ความพอใจเกี่ยวกับจริยธรรม (ethical hedonism) ทรศณะนี้ถือว่ามนุษย์แสวงหาความสุขเพื่อผลประโยชน์ของมวลมนุษยหรือสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่และเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ผู้หนึ่งด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อารมณฺ์ เพชรชื่น (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องนี้มี 3 ประการคือ (1) เพื่อศึกษาภูมิหลังของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่มีความต้องการศึกษาต่อและไม่ต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (2) เพื่อศึกษาความสำคัญของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และ (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของสถานศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

ของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชนการออกแบบการวิจัย ประชากรที่ศึกษาเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาหลักสูตรพาณิชยการและบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545 จากโรงเรียนเอกชน 8 โรงเรียน ในเขตจังหวัดชลบุรี และฉะเชิงเทรา รวม 4,866 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ได้กลุ่มตัวอย่าง 408 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 ถามภูมิหลังของนักเรียน ตอนที่ 2 ถามความสำคัญของตัวแปรความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ตอนที่ 3 ถามลักษณะของสถานศึกษาและลักษณะการบริหารจัดการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ปีที่ 3 ส่วนมากเป็นเพศหญิง อายุ เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 18-19 ปี มีผลการเรียนเฉลี่ยส่วนมากอยู่ในระดับพอใช้ได้ หรือปานกลางรายได้ของครอบครัวส่วนมากค่อนข้างต่ำ บิดามารดาส่วนมากประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างหลังจากจบการศึกษาระดับ ปวช. แล้ว ส่วนมากต้องการศึกษาต่อตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อคือ ต้องการพัฒนาตนเอง ต้องการพัฒนาทางอาชีพ ต้องการตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง และต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม ตามลำดับปัจจัยของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยของสถานศึกษาคือปัจจัยด้านโรงเรียนที่สำคัญได้แก่ หลักสูตรที่เปิดสอน ที่ตั้งของโรงเรียน ภาพพจน์ของโรงเรียน ตามลำดับ และปัจจัยการบริหารจัดการ ที่สำคัญ ได้แก่ ความรู้ความสามารถและการปฏิบัติตนของครู ระบบการจัดการภายใน สภาพแวดล้อม และระบบการแนะแนวและจัดหางาน ตามลำดับ

ไพฑูริย์ เทพทัต (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเรียนในวิทยาลัย การอาชีวศึกษาและวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา” การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่เลือกเข้าศึกษา 2) ศึกษาระดับการตัดสินใจเข้าศึกษา 3) เปรียบเทียบระดับการตัดสินใจเข้าศึกษา ของผู้เรียน จำแนกตามปัจจัย ส่วนบุคคล 4) เปรียบเทียบระดับการตัดสินใจเข้าศึกษาของผู้เรียน จำแนกตามปัจจัยที่เลือกเข้าศึกษา และ 5) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยที่เลือกตัดสินใจเข้าศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ที่วิจัยเป็นนักศึกษาของวิทยาลัยการอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยาและวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา จำนวน 360 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test, และ ค่าไคสแควร์ ผลการวิจัย พบว่า 1. ปัจจัยที่เลือกเข้าศึกษา นักศึกษามีปัจจัยที่เลือกเข้าศึกษาเกี่ยวกับชื่อเสียงของวิทยาลัย เพราะเป็นที่ยอมรับจากสถานประกอบการ อาจารย์ผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอน ศิษย์เก่าจบออกไปประกอบอาชีพได้ แหล่งที่ตั้งและอาคารสถานที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน การคมนาคมมีรถโดยสารผ่านประหยัดค่าเทอม และจบแล้วสามารถหางานทำได้ 2. ระดับการตัดสินใจเข้าศึกษา ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในด้านหลักสูตร ด้านค่าใช้จ่าย ด้านสถานที่และอุปกรณ์ และด้านการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก 3. นักศึกษาที่มีสถานศึกษาแตกต่างกันมีการตัดสินใจด้านหลักสูตร ด้านค่าใช้จ่าย และด้านการประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน สาขาแตกต่างกันมีการตัดสินใจด้านค่าใช้จ่าย และด้านการประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน อาชีพและรายได้ของ

ผู้ปกครองแตกต่างกันมีการตัดสินใจด้านหลักสูตร ด้านสถานที่และอุปกรณ์ และด้านการประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 4. ชื่อเสียงของวิทยาลัยแตกต่างกันมีการตัดสินใจด้านหลักสูตร และด้านสถานที่แตกต่างกัน ชื่อเสียงของอาจารย์แตกต่างกันมีการตัดสินใจด้านหลักสูตร และด้านประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน ชื่อเสียงศิษย์เก่าแตกต่างกันมีการตัดสินใจด้านประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน แหล่งที่ตั้งและความประหยัดแตกต่างกันมีการตัดสินใจด้านสถานที่แตกต่างกัน การคมนาคมแตกต่างกันมีการตัดสินใจ ด้านค่าใช้จ่าย และด้านประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน การมีงานทำแตกต่างกันมีการตัดสินใจด้านค่าใช้จ่ายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 5. เพศ อายุ สถานศึกษา สาขา อาชีพผู้ปกครอง และรายได้ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เลือกเข้าศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อารียะ น้อยคำ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “เหตุผลต่อการเข้าศึกษาของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยการอาชีพนครปฐม” วัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้ เพื่อศึกษาเหตุผลต่อการเข้าศึกษาของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยการอาชีพนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ปีการศึกษา 2549 วิทยาลัยการอาชีพนครปฐม จำนวน 226 คน แบ่งเป็นสาขาช่างอุตสาหกรรม จำนวน 128 คน พาณิชยกรรม จำนวน 67 คน และคหกรรม จำนวน 31 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบชนิดสัดส่วน (proportionate random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามที่ศึกษาสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) และเหตุผลต่อการเข้าศึกษาของนักเรียนมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 226 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า เหตุผลต่อการเข้าศึกษาของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยการอาชีพนครปฐมทั้ง 8 ด้าน กล่าวคือ ด้านความถนัด และความสนใจ ด้านบุคลิกภาพ สถิติปัญญา ความสามารถ ด้านบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้อง และชุมชน ด้านอาชีพ และรายได้ของบิดามารดา ด้านรายได้ ความมั่นคง และความก้าวหน้า ด้านเกียรติยศ และชื่อเสียง ด้านค่านิยมที่มีต่ออาชีพ และตลาดแรงงาน และด้านสถานศึกษา โดยด้านค่านิยมที่มีต่ออาชีพ และตลาดแรงงาน ด้านรายได้ ความมั่นคง และความก้าวหน้า ด้านบุคลิกภาพ สถิติปัญญา ความสามารถ ด้านสถานศึกษา ด้านความถนัด และความสนใจ และด้านเกียรติยศ และชื่อเสียง เป็นเหตุผลต่อการเข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก ส่วนด้านบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้อง และชุมชน และด้านอาชีพ และรายได้ของบิดามารดา เป็นเหตุผลต่อการเข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับปานกลาง

อุไรวรรณ ปุณณะเวส (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจของนักเรียนที่เลือกเข้าศึกษาในคณะบริหารธุรกิจวิทยาลัยการอาชีพเสนาและวิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยด้านสังคมเศรษฐกิจของนักเรียนและ ผู้ปกครอง ที่เลือกเข้าศึกษาในคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยการอาชีพเสนาและวิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา 2) ศึกษาระดับปัจจัยที่นักเรียนใช้ในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยการอาชีพเสนาและวิทยาลัยอาชีวศึกษา

พระนครศรีอยุธยา และ 3) เปรียบเทียบระดับปัจจัยในการตัดสินใจของนักเรียนที่เลือกเข้าศึกษาในคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยการอาชีพเสนาและวิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจของนักเรียนและผู้ปกครอง โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 - 3 และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 - 2 คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยการอาชีพเสนาและวิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 266 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test และ LSD. ผลการวิจัยพบว่า 1.นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 14-16 ปี พักอาศัยอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความต้องการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้าง และมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 7,001-10,000 บาท 2. นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาในคณะบริหารธุรกิจ ในด้านการวางแผน ด้านค่าใช้จ่าย และด้านการสนับสนุนการศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านสถานที่ นักเรียนให้ความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง 3. นักเรียนที่ตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในคณะบริหารธุรกิจ มีอายุ ระดับชั้นที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียน อาชีพของบิดา-มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียน และรายได้ต่อเดือนของบิดา-มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียน แตกต่างกัน มีระดับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในคณะบริหารธุรกิจ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กักร ธรรมพิทักษ์ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดพะเยา ผลการศึกษาสำหรับปัจจัยทางเศรษฐกิจพบว่า การเรียนหลักสูตร อาชีวศึกษาสามารถทำงานมีรายได้มากกว่าการเรียนในระดับสามัญ

บัณฑิต ใจกล้า (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของวิทยาลัยการอาชีพเชียงคำ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา” การศึกษาอิสระครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของวิทยาลัยการอาชีพเชียงคำ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 5 คน และครู 36 คน รวม 41 คน ของวิทยาลัยการอาชีพเชียงคำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ในปีการศึกษา 2551 มีปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา 6 ด้านคือ ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ด้านการจัดครูเข้าสอน ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการฝึกงาน ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของวิทยาลัยการอาชีพเชียงคำ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการฝึกงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านการประเมินการเรียนการสอน การจัดครูเข้าสอน

ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ความสะอาด ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรการสอน และด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรตามลำดับ ส่วนผลการศึกษาเกี่ยวข้องกับปัญหาของการบริหาร พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรมีปัญหามากกว่าด้านอื่น ส่วนด้านการฝึกงานมีปัญหา น้อยกว่าด้านอื่น

ไพโรสมณ์ ใจอินตา (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยการอาชีพเกาะคา” การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยการอาชีพเกาะคา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยการอาชีพเกาะคา จังหวัดลำปาง และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยการอาชีพเกาะคา จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา กลุ่มประชากรคือ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 1 จำนวน 238 คน และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยหาค่าการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติวิเคราะห์ความถดถอยพหุ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 16 ปี ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเกาะคา ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกร รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครองต่ำกว่า 5,000 บาท รู้จักวิทยาลัยการอาชีพเกาะคา จากเพื่อน และผู้ปกครองเป็นผู้ให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเรียน เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียน 5 ด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลด้านผู้ปกครองและครูโรงเรียนเดิม คุณภาพการบริการ สภาพแวดล้อม และการยอมรับทางสังคม มีระดับความสำคัญในระดับมาก ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลด้านเพื่อน หรือกลุ่มเพื่อน มีระดับความสำคัญในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาที่ต่างกันมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยการอาชีพเกาะคาที่แตกต่างกัน โดยอิทธิพลของผู้ปกครองและครูโรงเรียนเดิม อิทธิพลของเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อน คุณภาพการบริการ สภาพแวดล้อม และการยอมรับทางสังคม มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าเรียนในวิทยาลัยการอาชีพเกาะคาโดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กฤษณ์ บุตรเนียน จุไร โชคประสิทธิ์ และอรสา จรุงธรรม (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยในการเลือกเข้าศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดปราจีนบุรี” วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยในการเลือกเข้าศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดปราจีนบุรี และ 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยในการเลือกเข้าศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดปราจีนบุรี ตามประเภทโรงเรียนและเพศ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 324 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .82 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนในการเลือกเข้าศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านอิทธิพลจากโรงเรียน/ครูแนะแนว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก และด้านอิทธิพล

จากกลุ่มเพื่อนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก 2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาในการเลือกเข้าศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านภาพลักษณ์ของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก และด้านค่าเล่าเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก 3. เปรียบเทียบปัจจัยในการเลือกเข้าศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดปราจีนบุรี ตามประเภทโรงเรียนและ เพศ ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา 3.1 ผลการเปรียบเทียบตามประเภทโรงเรียน พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสนใจในวิชาชีพ และด้านอิทธิพลจากโรงเรียน/ครูแนะแนว แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาในการเลือกเข้าศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยุพเยาว์ ขาดิขานานู (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขาวิชาในระดับปวช. และปวส. ของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพตะกั่วป่า จังหวัดพังงา” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขาวิชาในระดับปวช. และปวส. ของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพตะกั่วป่า จังหวัดพังงา จำแนกตามสถานภาพของนักศึกษาประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับชั้นที่ศึกษา สาขาวิชาที่เลือกเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพตะกั่วป่า จำนวน 196 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าวิกฤตที่ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัย พบว่า 1) นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.10 อายุ 16-18 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.37 ระดับชั้นที่ศึกษามากที่สุดคือ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 59.18 สาขาวิชาที่เลือกเรียนมากที่สุดคือ สาขายานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 13.78 และอาชีพของผู้ปกครองมากที่สุดคือ รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 47.96 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขาวิชาในระดับปวช. และปวส. ของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ระดับความคิดเห็นมากเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านบุคลากรของวิทยาลัยฯ รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน และด้านภาพลักษณ์และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยฯ เป็นลำดับสุดท้าย 3) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ อายุ ระดับชั้นที่ศึกษา สาขาวิชาที่เลือกเรียน และอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเลือกเรียนสาขาวิชาในระดับปวช. และปวส. ของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพตะกั่วป่า จังหวัดพังงา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายวิชาชีพในสถานศึกษา” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายวิชาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการ

ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายวิชาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้เรียนที่มาจากทั่วประเทศในระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาที่มาร่วมงาน อาชีวศึกษาทวิภาคีไทย ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ 27-28 พฤศจิกายน 2557 ณ อิมแพค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี ที่ได้จากประชากร โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ จำนวน 854 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ ข้อมูลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ปัจจัย การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 50.10 กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ร้อยละ 51.40 มีระดับผลการเรียนเฉลี่ย 2.50 - 2.99 ร้อยละ 34.50 ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 40.30 ผู้ปกครองมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 - 19,999 บาท ร้อยละ 41.30 นักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดาร้อยละ 65.00 การศึกษาของผู้ปกครอง อยู่ในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 39.30 บิดามารดาเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา ร้อยละ 89.00 สถานศึกษาที่นักเรียนศึกษาอยู่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ร้อยละ 48.40 มีจำนวนผู้เรียนมากกว่า 2,000 คน ร้อยละ 44.10 และเป้าหมายของนักเรียนในการศึกษาต่อสายวิชาชีพ คือการเป็นผู้ประกอบการ ร้อยละ 82.80 2. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายวิชาชีพ พบว่ามีปัจจัย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา ด้านชื่อเสียงของสถานศึกษา ด้านการสนับสนุนของผู้ปกครอง ด้านพฤติกรรมกรรมการเรียนของผู้เรียนและด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา 3. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายวิชาชีพ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาปัจจัยแต่ละด้านพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาด้านชื่อเสียงของสถานศึกษาด้านการประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา ด้านการสนับสนุนของผู้ปกครอง และด้านพฤติกรรมกรรมการเรียนของผู้เรียน

หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบหลักในการพัฒนาคุณภาพแรงงานสายอาชีพได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) รวมถึงกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ที่จะดำเนินการจัดตั้งหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อเพิ่มจำนวนแรงงานให้มากขึ้น

รวมทั้งความร่วมมือกับทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในการร่วมกันพัฒนาแรงงานอาชีวะในอนาคตรวมทั้งการพัฒนาปัจจัยด้านคุณภาพของแรงงานอาชีวศึกษา ในการเปิดเสรีการประชาคมอาเซียน นั้นพบว่า บุคลากรยังขาดความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญด้านสายอาชีพ ด้านการสื่อสารและสังคม เช่น ภาษาอังกฤษทักษะการประกอบอาชีพการสื่อสาร

กฎหมายและนโยบายสนับสนุนต่างๆ ที่รองรับการพัฒนาและช่วยเหลือกลุ่มผู้ที่ต้องการศึกษาในกลุ่มอาชีวะเช่นการออกนโยบายในการสนับสนุนด้านการให้ความช่วยเหลือในการศึกษาปรับเปลี่ยนรูปแบบการศึกษาและพัฒนานักเรียนอาชีวะเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสภาพปัญหา และการเพิ่มปริมาณผู้เรียน พบว่า การศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแก่ง ชื้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ที่จะช่วยให้แก่นักเรียนนักศึกษาต้องการพัฒนาตนเอง ต้องการพัฒนาทางอาชีพ ต้องการตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง และต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนนักศึกษาที่ต่างก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยการอาชีพแก่ง ที่แตกต่างกัน โดยได้รับอิทธิพลจากผู้ปกครองและครูโรงเรียนเดิม อิทธิพลของเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อน คุณภาพการบริการ สภาพแวดล้อม และการยอมรับทางสังคม ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา สภาพและแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแก่ง เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแก่ง มีกรอบแนวคิดการวิจัยดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 แนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพของวิทยาลัยฯ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพของวิทยาลัยการอาชีพแกลง 2) เพื่อศึกษาสภาพการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพของวิทยาลัยการอาชีพแกลง โดยผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการวิจัยที่นำเอาข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ (ตัวเลข) การเสนอผลการวิจัยใช้สถิติในการสนับสนุน โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวนที่กำหนด มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และใช้หลักวิชาสถิติวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขอบเขตเนื้อหาประกอบด้วย เนื้อหาหลักสูตร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ภาพลักษณ์ชื่อเสียง กระบวนการเรียนการสอน อาคารสถานที่

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนนักศึกษา จำนวน 150 คน, ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 32 คน และผู้ประกอบการ จำนวน 139 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 321 คน

- 2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan (1970, pp. 608-609, อ้างในบุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 42-43) จำนวน 259 คนและใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยแยกเป็น นักเรียนนักศึกษา จำนวน 108 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 29 คน ผู้ประกอบการ ประกอบด้วย ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 60 คน ค้าขาย จำนวน 37 คน และเกษตรกรรวม 25 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น - ข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ

- จำนวนปริมาณผู้เรียน

ตัวแปรตาม - เนื้อหาหลักสูตร คุรบุคลากรทางการศึกษา ภาพลักษณ์ ชื่อเสียง กระบวนการเรียนการสอน อาคารสถานที่

- การประชาสัมพันธ์แนะนำให้คำปรึกษา สื่อออนไลน์ ทุนการศึกษา การแนะแนวการเข้าศึกษาต่ออาชีพ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนนักศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ประกอบการ เป็นผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 259 คน มีรายละเอียด ดังนี้

ลำดับ	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1	นักเรียนนักศึกษา	108	41.70
2	รับราชการ	29	11.20
3	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	60	23.16
4	ค้าขาย	37	14.29
5	เกษตรกรกรรม	25	9.65
	รวม	259	100.00

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพและแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียน วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลการสร้างเครื่องมือการวิจัย

2. สร้างแบบสอบถาม เรื่อง การศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียน ของวิทยาลัยการอาชีพแก่ง โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

2.1 ดร.สุกิจ โพธิ์ศิริกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านค่าย

อำเภอแก่ง จังหวัดระยอง

วุฒิการศึกษา กศ.ด. การบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี

- 2.2 ดร.ภูมิพัฒน์ แก้วมูล รองผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด
อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
วุฒิกการศึกษา ปร.ด. การศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- 2.3 นายอัมพร อีสรรรักษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนชำนาญสามัคคีวิทยา
อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
วุฒิกการศึกษา กศ.ม. การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน จังหวัดชลบุรี
- 2.4 นายสุพจน์ เบญจามฤต ผู้อำนวยการโรงเรียนเขาชะเมา อำเภอเขาชะเมา
จังหวัดระยอง
วุฒิกการศึกษา กศ.ม. การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี
- 2.5 นายอุทัย สิงโตทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนชลราษฎรบำรุง อำเภอแกลง
จังหวัดระยอง
วุฒิกการศึกษา กศ.ม.การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี

3. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย โดยการหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

- 3.1 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา จำนวน 100 คน
- 3.2 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ตอบแล้วบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์
- 3.3 ทำการประมวลผลวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยวิธีของ Cronbach เพื่อทำสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.95

แบบสอบถามเกี่ยวกับ ความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานประกอบการที่มีต่อการดำเนินงานของวิทยาลัยฯ มีลักษณะข้อคำถามประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (close-ended questions) และแบบปลายเปิด (open-ended questions)

ส่วนที่ 2 ระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (close-ended questions) จำนวน 37 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ

5	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจ	ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจ	ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจ	ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจ	ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจ	ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับการแปลผล ได้นำคะแนนค่าเฉลี่ยคำตอบของความคิดเห็นมาเทียบกับเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 100-103) มีดังนี้

- ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง รายการที่มีสภาพปัจจุบันและความต้องการมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง รายการที่มีสภาพปัจจุบันและความต้องการมาก
- ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง รายการที่มีสภาพปัจจุบันและความต้องการปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง รายการที่มีสภาพปัจจุบันและความต้องการน้อย
- ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง รายการที่มีสภาพปัจจุบันและความต้องการน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เชิงปริมาณ

1.1 จัดการประชุมสัมพันธผ่านสื่อและรูปแบบต่างๆ ไม่น้อยกว่า 5 รูปแบบ

1.2 จัดการแนะแนวการศึกษาสู่จรรยาบรรณประจำปีการศึกษา 2557 แก่กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาใน

จังหวัดระยอง ไม่น้อยกว่า 10 โรงเรียน

1.3 จัดกิจกรรมวันวิชาการ ประจำปีการศึกษา 2557 (Open house) แก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน 1 ครั้ง โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 300 คน

2. เชิงคุณภาพ

2.1 การประชุมสัมพันธเชิงรุกผ่านสื่อและรูปแบบที่หลากหลาย มีประสิทธิภาพ

2.2 การแนะแนวการศึกษาสู่จรรยาบรรณที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุนการตัดสินใจการศึกษาต่อ สายอาชีพของนักเรียน

2.3 กิจกรรมวันวิชาการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อมั่น และทัศนคติที่ดีต่อ การเรียนสายอาชีพ แก่แก่นักเรียนนักศึกษา ผู้ปกครอง และเจ้าของสถานประกอบการ

3. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เป็นเวลา 1 ปี 2 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2557 ถึง สิงหาคม พ.ศ. 2558

วิธีดำเนินการ

1. แต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินโครงการ
2. ประชุมชี้แจง/วางแผนดำเนินงาน

3. จัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์/สถานที่
4. ดำเนินงานกิจกรรมแนะแนวการศึกษาสู่ผู้จ
5. ดำเนินงานกิจกรรมวันวิชาการ

ตารางที่ 3.1 ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome)

ผลผลิต	ผลลัพธ์
นักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยฯ ปีการศึกษา 2557 มีปริมาณเพิ่มขึ้น ตัวชี้วัด	จำนวนนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยฯ ปีการศึกษา 2556 เปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2557 ตัวชี้วัด
นักเรียนนักศึกษา ผู้ปกครอง และเจ้าของสถานประกอบการ เกิดความเชื่อมั่น และทัศนคติที่ดีต่อการเรียนสายอาชีพ และวิทยาลัยฯ	ระดับความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษา ผู้ปกครองและเจ้าของสถานประกอบการที่มีต่อการดำเนินงานของวิทยาลัยฯ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ทำการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลการวิจัยด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการดำเนินงานของวิทยาลัยฯ

2) หาค่าร้อยละ จากแบบสรุป/เปรียบเทียบ จำนวนนักเรียน นักศึกษา ปีการศึกษา 2556 กับปีการศึกษา 2257

3) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากแบบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพของวิทยาลัยการอาชีพ
แก่ง โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพของวิทยาลัย
การอาชีพแก่ง 2) เพื่อศึกษาสภาพการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพของวิทยาลัยการอาชีพ
แก่ง โดยได้ศึกษาเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อการ
ดำเนินงานของวิทยาลัยฯ และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อในสถานศึกษา
ระหว่าง ปีการศึกษา 2556 กับปีการศึกษา 2557 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำเสนอผล
การวิเคราะห์และการแปลความหมายของข้อมูลออก 3 ตอน ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแก่ง

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแก่ง
โดยสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่จะแสดงดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุและอาชีพ

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	120	46.33
หญิง	139	53.67
รวม	259	100.00
อายุ		
14-16 ปี	80	30.88
17-19 ปี	37	14.30
20-22 ปี	18	6.95
23 ปีขึ้นไป	124	47.87
รวม	259	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
นักเรียนนักศึกษา	108	41.70
รับราชการ	29	11.20
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	60	23.16
ค้าขาย	37	14.29
เกษตรกร	25	9.65
รวม	259	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 100 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 53.67 เพศชาย จำนวน 120 คนคิดเป็นร้อยละ 46.33 ตามลำดับ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงของอายุ 23 ปีขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 124 คน คิดเป็นร้อยละ 47.87 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 14-16 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 30.88 และอยู่ในช่วงอายุ 17 – 19 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 14.30 ตามลำดับ และส่วนใหญ่อาชีพนักเรียนนักศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 108 คน คิดเป็นร้อยละ 41.70 รองลงมาประกอบอาชีพ ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 23.16 อาชีพค้าขาย จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแกลง

ตารางที่ 4.2 ระดับความพึงพอใจ โดยภาพรวมทุกด้าน

ด้าน	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ด้านเนื้อหา หลักสูตร	3.65	0.11	มาก
2. ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.39	0.12	ปานกลาง
3. ด้านภาพลักษณ์ชื่อเสียง	3.60	0.05	มาก
4. ด้านกระบวนการเรียนการสอน	3.79	0.11	มาก
5. ด้านอาคารสถานที่	3.58	0.77	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.60	0.03	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า โดยภาพรวมทุกด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญในทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนการสอน รองลงมา ได้แก่ ด้านเนื้อหาหลักสูตร และด้านภาพลักษณ์ชื่อเสียง และ ด้านอาคารสถานที่ตามลำดับ แต่หากพิจารณาด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญ ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.3 ระดับความพึงพอใจ ด้านเนื้อหาหลักสูตร

ด้านเนื้อหาหลักสูตร	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. มีสาขาวิชาให้เลือกเรียนที่ตรงกับความต้องการ	3.67	0.57	มาก
2. เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้	3.85	0.36	มาก
3. ผู้สำเร็จตามหลักสูตรการศึกษาของสถานศึกษาเป็นที่ต้องการ ของตลาดแรงงาน	3.85	0.36	มาก
4. สถานศึกษามุ่งเน้นฝึกฝนให้นักเรียนมีความเป็นเลิศในด้าน ทักษะวิชาชีพ	3.73	0.57	มาก
5. มีความพร้อมของอุปกรณ์การเรียนและสื่อการสอนที่ทันสมัย	3.14	0.53	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.65	0.11	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญแก่ ด้านเนื้อหาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้และผู้สำเร็จตามหลักสูตรการศึกษาของสถานศึกษาเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามุ่งเน้นฝึกฝนให้นักเรียนมีความเป็นเลิศในด้านทักษะวิชาชีพ และมีสาขาวิชาให้เลือกเรียนที่ตรงกับความต้องการตามลำดับ แต่หากพิจารณาในรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีความพร้อมของอุปกรณ์การเรียนและสื่อการสอนที่ทันสมัย ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.4 ระดับความพึงพอใจ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษาแห่งนี้มีนักเรียนมุ่งหวังเข้าศึกษาต่อเป็นจำนวนมาก	3.05	0.59	ปานกลาง
2. สถานศึกษามีความพร้อมในการรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อได้เป็นจำนวนมาก	3.1	0.54	ปานกลาง
3. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ	3.78	0.42	มาก
4. ชื่อเสียงของครูที่ทำหน้าที่สอนเป็นที่ยอมรับทั่วไป	3.75	0.44	มาก
5. ครูผู้สอนมีระดับการศึกษา หรือวุฒิการศึกษาสูง	3.16	0.37	ปานกลาง
6. บุคลิกภาพและความประพฤติของครู รวมถึงบุคลากรในสถานศึกษามีความเหมาะสม	3.75	0.44	มาก
7. จำนวนของครูผู้สอนในสถานศึกษามีจำนวนเพียงพอ	3.07	0.73	ปานกลาง
8. ครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	4.17	0.68	มาก
9. ครูและบุคลากรเอาใจใส่ในพฤติกรรมของนักเรียน	3.55	0.63	มาก
10. จำนวนบุคลากรด้านการให้บริการมีจำนวนเพียงพอ	2.79	0.62	ปานกลาง
11. สถิตินักเรียนที่จบการศึกษา สามารถศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียงจำนวนมาก	3.13	0.56	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.39	0.12	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญแก่ปัจจัย ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหาร มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ชื่อเสียงของครูที่ทำหน้าที่สอนเป็นที่ยอมรับทั่วไปและบุคลิกภาพและความประพฤติของครู รวมถึงบุคลากรในสถานศึกษามีความเหมาะสม ตามลำดับ แต่หากพิจารณาในรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ จำนวนบุคลากรด้านการให้บริการมีจำนวนเพียงพอซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.5 ระดับความพึงพอใจ ด้านภาพลักษณ์และชื่อเสียง

ด้านภาพลักษณ์และชื่อเสียง	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษามีชื่อเสียงที่ดีในด้านการเรียนการสอน	3.78	0.48	มาก
2. ภาพพจน์ของนักเรียนในสถานศึกษา	3.13	0.58	ปานกลาง
3. เครื่องแต่งกายของนักเรียนในสถานศึกษามีเอกลักษณ์โดดเด่น	3.15	0.46	ปานกลาง
4. ตราสัญลักษณ์ของสถานศึกษามีความน่าภาคภูมิใจ	3.71	0.54	มาก
5. สถานศึกษามีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการและหน่วยงานราชการ	3.99	0.46	มาก
6. สถานศึกษาผ่านการประเมินมาตรฐานจากองค์กรภายนอก	3.85	0.52	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.60	0.05	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญแก่ด้านภาพลักษณ์และชื่อเสียง อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา ในแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการและหน่วยงานราชการ รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาผ่านการประเมินมาตรฐานจากองค์กรภายนอกและสถานศึกษามีชื่อเสียงที่ดีในด้านการเรียนการสอน ตามลำดับ แต่หากพิจารณาในรายการที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด ได้แก่ ภาพพจน์ของนักเรียนในสถานศึกษา ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.6 ระดับความพึงพอใจ ด้านกระบวนการเรียนการสอน

ด้านกระบวนการเรียนการสอน	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. มีกระบวนการสอน และเทคนิคการสอนเน้นปฏิบัติ	3.78	0.56	มาก
2. ขั้นตอนการให้บริการต่างๆ ในสถานศึกษารวดเร็ว	3.73	0.45	มาก
3. มีการจัดเรียนการสอนภาคฤดูร้อนให้กับนักเรียน	3.63	0.80	มาก
4. มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพให้นักเรียนได้แสดงออก อย่าง สม่ำเสมอ	3.93	0.43	มาก
5. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา เช่น ร้านค้า สหกรณ์ หอพัก ร้านอาหาร	3.75	0.52	มาก
6. สถานประกอบการให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน	4.01	0.50	มาก
7. สามารถนำประสบการณ์ของผู้เรียนมาเทียบโอนผลการเรียนได้	3.56	0.59	มาก
8. นักเรียนสามารถเรียนรู้ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต หรือสื่อสิ่งพิมพ์ได้ สะดวก	3.92	0.54	มาก
9. มีห้องอินเทอร์เน็ตไว้บริการอย่างเพียงพอ	3.82	0.63	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.79	0.11	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญแก่ ด้านกระบวนการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา ในแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานประกอบการให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน รองลงมา ได้แก่ มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพให้นักเรียนได้ แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ และนักเรียนสามารถเรียนรู้ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตหรือสื่อสิ่งพิมพ์ได้สะดวก มีห้องอินเทอร์เน็ตไว้บริการอย่างเพียงพอ และมีกระบวนการสอนและเทคนิคการสอนเน้นปฏิบัติ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ระดับความพึงพอใจ ด้านอาคารสถานที่

ด้านอาคารสถานที่	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษามีที่ตั้ง เดินทางไปมาสะดวก	3.34	0.81	ปานกลาง
2. สถานศึกษาตั้งอยู่ในแหล่งที่มีความเจริญ หรือในตัวเมือง	3.42	0.71	ปานกลาง
3. มีอาคารเรียนที่สะดวกสบายและเพียงพอเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน	3.8	0.67	มาก
4. ภูมิทัศน์ในสถานศึกษาสวยงามน่าอยู่	3.73	0.49	มาก
5. พื้นที่ของสถานศึกษากว้างขวาง	3.44	0.73	ปานกลาง
6. สภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีความปลอดภัยอย่างเพียงพอ	3.75	0.66	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.58	0.11	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญแก่ ด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา ในแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่สถานศึกษามีอาคารเรียนที่สะดวกสบายและเพียงพอเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน รองลงมาได้แก่สภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีความปลอดภัยอย่างเพียงพอ แต่หากพิจารณาในรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ สถานศึกษามีที่ตั้ง เดินทางไปมาสะดวก ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแก่ง

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อสายอาชีพในวิทยาลัยการอาชีพแก่ง ปีการศึกษา 2556 และ ปีการศึกษา 2557

ปีการศึกษา	จำนวนนักเรียน (คน)	เพิ่มขึ้นร้อยละ
2556	357	110.08
2557	750	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ปริมาณจำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อสายอาชีพในวิทยาลัยการอาชีพแก่ง ปีการศึกษา 2556 และ ปีการศึกษา 2557 นั้นมีจำนวนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 110.08 และเมื่อพิจารณาจากจำนวนที่เพิ่มขึ้นนั้น จากการศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพของวิทยาลัยการอาชีพแก่ง โดยได้ศึกษาเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแกลง” โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ คือ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแกลง 2) เพื่อศึกษาสภาพการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแกลง ซึ่งได้กำหนดหัวข้อการสอบถามได้แก่ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านภาพลักษณ์ชื่อเสียง ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ และเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อสายอาชีพในวิทยาลัยการอาชีพแกลง ปีการศึกษา 2556 และ ปีการศึกษา 2557 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจจากประชากรจำนวน 321 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ 1) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และเจ้าของสถานประกอบการที่มีต่อการดำเนินงานของวิทยาลัยการอาชีพแกลง 2) ผลสรุปการเปรียบเทียบจำนวนนักเรียน นักศึกษาปีการศึกษา 2556 กับ ปีการศึกษา 2557 ผู้วิจัยใช้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้เสนอลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อการดำเนินงาน ของวิทยาลัยฯ ความพึงพอใจโดยภาพรวม ของนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน พบว่า โดยภาพรวมทุกด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญในทุกด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนการสอน รองลงมา ได้แก่ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านภาพลักษณ์ชื่อเสียง ด้านอาคารสถานที่ และด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามลำดับ แต่หากพิจารณาด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญ ในระดับปานกลาง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ด้านเนื้อหาหลักสูตร พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญแก่ ด้านเนื้อหาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้และผู้สำเร็จตามหลักสูตร

การศึกษาของสถานศึกษาเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามุ่งเน้นฝึกฝนให้นักเรียนมีความเป็นเลิศในด้านทักษะวิชาชีพ และมีสาขาวิชาให้เลือกเรียนที่ตรงกับความต้องการ ตามลำดับ แต่หากพิจารณาในรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีความพร้อมของอุปกรณ์การเรียนและสื่อการสอนที่ทันสมัย ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

1.2 ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญแก่ปัจจัยด้านครูบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหาร มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ชื่อเสียงของครูที่ทำหน้าที่สอนเป็นที่ยอมรับทั่วไปและบุคลิกภาพและความประพฤติของครู รวมถึงบุคลากรในสถานศึกษามีความเหมาะสม ตามลำดับ แต่หากพิจารณาในรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ จำนวนบุคลากรด้านการให้บริการมีจำนวนเพียงพอซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

1.3 ด้านภาพลักษณ์ชื่อเสียง พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญแก่ด้านภาพลักษณ์ชื่อเสียง อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา ในแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการ และหน่วยงานราชการ รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาผ่านการประเมินมาตรฐานจากองค์กรภายนอกและสถานศึกษามีชื่อเสียงที่ดีในด้านการเรียนการสอน ตามลำดับ แต่หากพิจารณาในรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ภาพพจน์ของนักเรียนในสถานศึกษา ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

1.4 ด้านกระบวนการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญแก่ ด้านกระบวนการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา ในแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานประกอบการให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน รองลงมา ได้แก่ มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพให้นักเรียนได้ แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ และนักเรียนสามารถเรียนรู้ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตหรือสื่อสิ่งพิมพ์ได้สะดวก มีห้องอินเทอร์เน็ตไว้บริการอย่างเพียงพอ และมีกระบวนการสอนและเทคนิคการสอนเน้นปฏิบัติ ตามลำดับ

1.5 ด้านอาคารสถานที่ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญแก่ ด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา ในแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีอาคารเรียนที่สะดวกสบายและเพียงพอเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน รองลงมา ได้แก่ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีความปลอดภัยอย่างเพียงพอ แต่หากพิจารณาในรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีที่ตั้ง เดินทางไปมาสะดวก ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อสายอาชีพในวิทยาลัยการอาชีพแกลง ปีการศึกษา 2556 และ ปีการศึกษา 2557 พบว่า ปริมาณจำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อสายอาชีพในวิทยาลัยการอาชีพแกลง ปีการศึกษา 2556 และ ปีการศึกษา 2557 นั้นมีจำนวนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 110.08

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแก่ง จังหวัดระยอง” มีวัตถุประสงค์เฉพาะคือ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแก่ง 2) เพื่อศึกษาสภาพการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแก่ง โดยใช้แนวคิดทฤษฎีความพึงพอใจ รวมถึงทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจของ Kotler and Armstrong ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มีความสำคัญสำหรับผู้ศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้ ทำให้ทราบถึงเหตุผลที่ทำให้ผู้เรียนในสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และเจ้าของสถานประกอบการ ที่มีความพึงพอใจต่อรายงานการประเมินโครงการแนวทางการส่งเสริม การเพิ่มปริมาณผู้เรียนของวิทยาลัยการอาชีพแก่ง จังหวัดระยอง

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญใน ทุกๆ ด้าน เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนการสอน รองลงมา ได้แก่ ด้านเนื้อหาหลักสูตร และด้านภาพลักษณ์ชื่อเสียง และ ด้านอาคารสถานที่ ตามลำดับ แต่หากพิจารณาด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านครูบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญ ในระดับปานกลาง ซึ่งโดยภาพรวมผลการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทั้งนี้จากการศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพของวิทยาลัยการอาชีพแก่ง จังหวัดระยอง จำนวนนักเรียน นักศึกษาเพิ่มขึ้น ตอบสนองแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบอาชีวศึกษานโยบายที่ 1 : มุ่งสร้าง/ผลิตกำลังคนอาชีวศึกษา ให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ยุทธศาสตร์ที่ 1 : มุ่งพัฒนาคุณภาพและปริมาณผู้เรียนให้สัมพันธ์กับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศและระดับสากล กลยุทธ์ที่ 4 : ปรับภาพลักษณ์ทัศนคติและสร้างการยอมรับของสังคมที่มีต่อการเรียนสายอาชีพด้วยกระบวนการเชิงคุณภาพให้กับนักเรียน กลุ่มผู้ปกครองและชุมชน เพิ่มปริมาณนักเรียน นักศึกษา ในปีการศึกษา 2557 เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อมั่น และทัศนคติที่ดีต่อการเรียนสายอาชีพ แก่นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง และเจ้าของสถานประกอบการ ซึ่งมีข้อประเด็นต่างๆ ที่จะได้นำเสนอ อภิปราย ตามรายละเอียดการที่ค้นพบ และแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. เมื่อพิจารณาด้านเนื้อหาหลักสูตร ในสถานศึกษา พบว่า รายการซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้และผู้สำเร็จตามหลักสูตรการศึกษาของสถานศึกษาเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันและผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กำธร ธรรมพิทักษ์ (2541) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการศึกษาต่อในระดับ อาชีวศึกษาในจังหวัดพะเยา ผลการศึกษาสำหรับปัจจัยทางเศรษฐกิจพบว่า การเรียนหลักสูตร อาชีวศึกษาสามารถทำงานมีรายได้มากกว่าการเรียนในระดับสามัญ

2. เมื่อพิจารณาด้านครูบุคลากรทางการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญแก่ปัจจัยด้านผลิตภัณท์ในด้านครู บุคลากรและ นักเรียนในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด ซึ่งหมายถึงผู้ตอบแบบสอบถามให้

ความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ครูผู้สอนมีระดับการศึกษา หรือวุฒิการศึกษาสูง รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ บัณฑิต ใจกล้า (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของวิทยาลัยการอาชีพเชิงคำ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อำเภอเชิงคำ จังหวัดพะเยา” ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของวิทยาลัยการอาชีพเชิงคำ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อำเภอเชิงคำ จังหวัดพะเยา ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการฝึกงานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านการประเมินการเรียนการสอน การจัดครูเข้าสอน ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรการสอน และด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรตามลำดับ ส่วนผลการศึกษาเกี่ยวข้องกับปัญหาของการบริหาร พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรมีปัญหามากกว่าด้านอื่น ส่วนด้านการฝึกงานมีปัญหาน้อยกว่าด้านอื่น

3. เมื่อพิจารณาด้านภาพลักษณ์ชื่อเสียง พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับ ไพฑูรย์ เทพพิบ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเรียนในวิทยาลัยการอาชีพไทรน้อยและวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา” พบว่า 1) ปัจจัยที่เลือกเข้าศึกษา นักศึกษามีปัจจัยที่เลือกเข้าศึกษาเกี่ยวกับชื่อเสียงของวิทยาลัยเพราะเป็นที่ยอมรับจากสถานประกอบการ อาจารย์ผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอน ศิษย์เก่าจบออกไปประกอบอาชีพได้แหล่งที่ตั้งและอาคารสถานที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการคมนาคม มีรถโดยสารผ่าน ประหยัดค่าเทอมและจบแล้วสามารถหางานทำได้ 2) ระดับการตัดสินใจเข้าศึกษา ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในด้านหลักสูตรด้านค่าใช้จ่าย ด้านสถานที่และอุปกรณ์ และด้านการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก 3) นักศึกษาที่มีสถานศึกษาแตกต่างกันมีการตัดสินใจด้านหลักสูตร ด้านค่าใช้จ่าย และด้านการประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน สาขาแตกต่างกันมีการตัดสินใจด้านค่าใช้จ่าย และด้านการประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน อาชีพและรายได้ของผู้ปกครองแตกต่างกันมีการตัดสินใจด้านหลักสูตร ด้านสถานที่และอุปกรณ์ และด้านการประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 4.ชื่อเสียงของวิทยาลัยแตกต่างกัน มีการตัดสินใจด้านหลักสูตร และด้านสถานที่แตกต่างกัน ชื่อเสียงของอาจารย์แตกต่างกันมีการตัดสินใจ ด้านหลักสูตร และด้านประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน ชื่อเสียงศิษย์เก่าแตกต่างกันมีการตัดสินใจ ด้านประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน แหล่งที่ตั้งและความประหยัดแตกต่างกันมีการตัดสินใจด้านสถานที่แตกต่างกัน การคมนาคมแตกต่างกันมีการตัดสินใจ ด้านค่าใช้จ่าย และด้านประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน การมีงานทำแตกต่างกันมีการตัดสินใจด้านค่าใช้จ่ายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 5.เพศ อายุ สถานศึกษา สาขา อาชีพผู้ปกครอง และรายได้ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เลือกเข้าศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับแนวคิดของสิริพันธ์ ดีศีลธรรม ได้กล่าวถึงผู้บริโภคว่า การประเมินคุณภาพในการให้บริการได้ยากกว่าการประเมิน คุณภาพของสินค้าเนื่องจากการบริการไม่มีตัวตนจับต้องได้ยากผู้บริโภคไม่สามารถทราบถึงคุณภาพ ของการบริการได้ หากมิได้มีประสบการณ์จากการใช้

บริการ แต่อาจทำ การประเมินโดยพิจารณา จากลักษณะทางกายภาพที่พบเห็น เช่น สถานที่ อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก การแต่งกายของ พนักงาน ดังนั้นการประเมินบริการของผู้บริโภคนอกจากจะพิจารณาจากความน่าเชื่อถือ หรือ เครดิตของผู้ให้บริการ หรือประเมินได้จากภายหลังการเข้ารับบริการไปแล้วเท่านั้น

4. เมื่อพิจารณาด้านกระบวนการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญ อยู่ใน ระดับมาก ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายวิชาชีพในสถานศึกษา” การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายวิชาชีพ พบว่ามีปัจจัย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา ด้านชื่อเสียงของสถานศึกษา ด้านการสนับสนุนของผู้ปกครอง ด้านพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนและด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายวิชาชีพ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาปัจจัยแต่ละด้านพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาด้านชื่อเสียงของสถานศึกษา ด้านการประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา ด้านการสนับสนุนของผู้ปกครอง และด้านพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน

5. เมื่อพิจารณาด้านอาคารสถานที่ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญอยู่ใน ระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีที่ตั้งเดินทางไปมาสะดวก รองลงมา ได้แก่ มีบริการอำนวยความสะดวกในการรับสมัครนักเรียนถึงในสถานศึกษาเดิม มีการให้บริการในการติดต่อสื่อสารระหว่างครูหรือบุคลากรในสถานศึกษาสามารถทำได้สะดวก เช่น ทางโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต และสถานศึกษาใกล้กับที่พักอาศัย ตามลำดับ แต่หากพิจารณาในรายการ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาตั้งอยู่ในแหล่งที่มีความเจริญหรือในตัวเมือง ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญ ในระดับปานกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเรื่อง สถานศึกษาจะต้องใกล้กับที่พักอาศัยของตนเอง สอดคล้องกับ อุไรวรรณ ปุณณะเวส (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจของนักเรียนที่เลือกเข้าศึกษาในคณะบริหารธุรกิจวิทยาลัยการอาชีพเสนาและวิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า 1.นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 14-16 ปี ที่พักอาศัยอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความต้องการเลือกเรียนสาขาพาณิชยกรรม ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้าง และมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 7,001 - 10,000 บาท 2.นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาในคณะบริหารธุรกิจ ในด้านการวางแผน ด้านค่าใช้จ่าย และด้านการสนับสนุนการศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านสถานที่ นักเรียนให้ความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง 3.นักเรียนที่ตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในคณะบริหารธุรกิจ มีอายุ ระดับชั้นที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียน อาชีพของบิดา- มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียน และรายได้ต่อเดือนของ

บิดา-มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียน แตกต่างกัน มีระดับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในคณะบริหารธุรกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. การเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อสายอาชีพในวิทยาลัยการอาชีพแกลง ปีการศึกษา 2556 และ ปีการศึกษา 2557 ปริมาณจำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อสายอาชีพในวิทยาลัยการอาชีพแกลง ปีการศึกษา 2556 และ ปีการศึกษา 2557 นั้นมีจำนวนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 110.08 และเมื่อพิจารณาจากจำนวนที่เพิ่มขึ้นนั้น จากการศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพของวิทยาลัยการอาชีพแกลง จังหวัดระยอง โดยได้ศึกษาเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ยูเพยาว์ ซาติขานาญ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขาวิชาในระดับปวช. และปวส. ของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพตะกั่วป่า จังหวัดพังงา” ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขาวิชาในระดับ ปวช. และปวส. ของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ระดับความคิดเห็นมากเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านบุคลากรของวิทยาลัยฯ รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน และด้านภาพลักษณ์และสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยฯ เป็นลำดับสุดท้าย 3) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ อายุ ระดับชั้นที่ศึกษา สาขาวิชาที่เลือกเรียน และอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเลือกเรียนสาขาวิชาในระดับ ปวช. และปวส. ของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพตะกั่วป่า จังหวัดพังงา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนจำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อสายอาชีพในวิทยาลัยการอาชีพแกลง จังหวัดระยอง ของปีการศึกษา 2556 และปีการศึกษา 2557 พบว่า วิทยาลัยการอาชีพแกลง มีปริมาณนักเรียน นักศึกษา ในปีการศึกษา 2556 มีจำนวนเท่ากับ 357 คน และเมื่อเทียบกับ ปีการศึกษา 2557 มีจำนวน 750 คน แล้วปริมาณนักเรียน นักศึกษาเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 110.08

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรมุ่งเน้นฝึกฝนให้นักเรียน นักศึกษา มีความเป็นเลิศในด้านทักษะวิชาชีพ และด้านครูผู้สอนควรเน้นให้มีกระบวนการเรียนการสอน และเทคนิควิธีการสอน เน้นการฝึกปฏิบัติ

1.2 สถานศึกษาควรมีบริการทุนการศึกษาหรือกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาหรือมีโครงการหารายได้ระหว่างเรียนให้กับนักเรียน เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของ ผู้ปกครอง และค่าลงทะเบียน หรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ ควรอยู่ในระดับต่ำ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียน ในสถานศึกษาของอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชน ในจังหวัดอื่นๆ เพื่อนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบ

2.2 ควรทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียน ในสถานศึกษาของอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย
เรื่อง การศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียน
ของวิทยาลัยการอาชีพแก่ง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมปริมาณผู้เรียน
ของวิทยาลัยการอาชีพแก่ง

2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และอาชีพ

ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อการ
ดำเนินงานของวิทยาลัยฯ ได้แก่ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านครูบุคลากรทางการศึกษา ด้านภาพลักษณ์
ชื่อเสียง ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านอาคารสถานที่

3. ผลการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยเท่านั้น และผู้วิจัยถือเป็นความลับ
โดยจะวิเคราะห์ในภาพรวม ดังนั้นจะไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความ
ร่วมมืออย่างดีจากทุกท่านในครั้งนี้

ว่าที่เรื่อตรีชูชีพ อรุณเหลือง
ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพแก่ง

**เรื่อง การศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียน
ของวิทยาลัยการอาชีพแก่ง**

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ

☐ 14-16 ปี	☐ 17-19 ปี
☐ 20-22 ปี	☐ 23 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ

☐ นักเรียน/นักศึกษา	☐ รับราชการ
☐ ประกอบธุรกิจส่วนตัว	☐ ค้าขาย
☐ เกษตรกรรม	

ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานของวิทยาลัยฯ ได้แก่ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านครูบุคลากรทางการศึกษา ด้านภาพลักษณ์ชื่อเสียง ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านอาคารสถานที่

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถามต่อไปนี้ด้วยความละเอียดรอบคอบ และพิจารณาระดับความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานของวิทยาลัยฯ ได้แก่ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านครูบุคลากรทางการศึกษา ด้านภาพลักษณ์ชื่อเสียง ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านอาคารสถานที่ ว่าอยู่ในระดับใด แล้วทำ เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความความคิดเห็น ให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้คือ

5	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจ ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจ ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจ ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจ ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจ ในระดับน้อยที่สุด

ที่	ระดับความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองและ ชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานของวิทยาลัยฯ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร						
1	มีสาขาวิชาให้เลือกเรียนที่ตรงกับความต้องการ					
2	เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้					
3	ผู้สำเร็จตามหลักสูตรการศึกษาของสถานศึกษาเป็นที่ต้องการ ของตลาดแรงงาน					
4	สถานศึกษามุ่งเน้นฝึกฝนให้นักเรียนมีความเป็นเลิศ ในด้านทักษะวิชาชีพ					
5	มีความพร้อมของอุปกรณ์การเรียนและสื่อการสอนที่ทันสมัย					
2. ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา						
1	สถานศึกษาแห่งนี้มีนักเรียนมุ่งหวังเข้าศึกษาต่อเป็นจำนวนมาก					
2	สถานศึกษามีความพร้อมในการรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อได้เป็นจำนวนมาก					
3	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ					
4	ชื่อเสียงของครูที่ทำหน้าที่สอนเป็นที่ยอมรับทั่วไป					
5	ครูผู้สอนมีระดับการศึกษา หรือวุฒิการศึกษาสูง					
6	บุคลิกภาพและความประพฤติของครู รวมถึงบุคลากรในสถานศึกษามีความเหมาะสม					
7	จำนวนของครูผู้สอนในสถานศึกษามีจำนวนเพียงพอ					
8	ครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน					
9	ครูและบุคลากรเอาใจใส่ในพฤติกรรมของนักเรียน					
10	จำนวนบุคลากรด้านการให้บริการมีจำนวนเพียงพอ					
11	สถิตินักเรียนที่จบการศึกษา สามารถศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียงจำนวนมาก					
3. ด้านภาพลักษณ์ชื่อเสียง						
1	สถานศึกษามีชื่อเสียงที่ดีในด้านการเรียนการสอน					
2	ภาพพจน์ของนักเรียนในสถานศึกษา					
3	เครื่องแต่งกายของนักเรียนในสถานศึกษามีเอกลักษณ์โดดเด่น					

ที่	ระดับความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองและ ชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานของวิทยาลัยฯ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
3. ด้านภาพลักษณ์ชื่อเสียง						
4	ตราสัญลักษณ์ของสถานศึกษามีความน่าภาคภูมิใจ					
5	สถานศึกษามีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของสถาน ประกอบการและหน่วยงานราชการ					
6	สถานศึกษาผ่านการประเมินมาตรฐานจากองค์กรภายนอก					
4. ด้านกระบวนการเรียนการสอน						
1	มีกระบวนการสอน และเทคนิคการสอนเน้นปฏิบัติ					
2	ขั้นตอนการให้บริการต่างๆ ในสถานศึกษารวดเร็ว					
3	มีการจัดเรียนการสอนภาคฤดูร้อนให้กับนักเรียน					
4	มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพให้นักเรียนได้แสดงออก อย่างสม่ำเสมอ					
5	มีสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา เช่น ร้านค้า สหกรณ์ หอพัก ร้านอาหาร					
6	สถานประกอบการให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน					
7	สามารถนำประสบการณ์ของผู้เรียนมาเทียบโอนผลการเรียนได้					
8	นักเรียนสามารถเรียนรู้ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต หรือสื่อสิ่งพิมพ์ได้ สะดวก					
9	มีห้องอินเทอร์เน็ตให้บริการอย่างเพียงพอ					
5. ด้านอาคารสถานที่						
1	สถานศึกษามีที่ตั้ง เดินทางไปมา สะดวก					
2	สถานศึกษาตั้งอยู่ในแหล่งที่มีความเจริญหรือในตัวเมือง					
3	มีอาคารเรียนที่สะดวกสบายและเพียงพอเหมาะสมต่อ การจัดการเรียนการสอน					
4	ภูมิทัศน์ในสถานศึกษาสวยงามน่าอยู่					
5	พื้นที่ของสถานศึกษากว้างขวาง					
6	สภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีความปลอดภัยอย่างเพียงพอ					

ขอขอบพระคุณที่ตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นคนพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อว่าข้อคำถามใด วัดได้ตรงตามสิ่งที่ต้องการวัดเนื้อหา กับวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงกับจุดประสงค์/เนื้อหานั้น

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดจุดประสงค์/เนื้อหานั้น

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ตรงจุดประสงค์/เนื้อหานั้น

แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาของเชี่ยวชาญ หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์หรือเนื้อหา หรือ IOC จากสูตร)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ R แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของเชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินค่า IOC ถ้ามีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์หรือตรงตามเนื้อหานั้น แสดงว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์

ข้อที่	ระดับความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนที่มี ต่อการดำเนินงานของวิทยาลัยฯ	ระดับความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ 5 คน								
		1	2	3	4	5	รวม	IOC	สรุป	
1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร										
1	มีสาขาวิชาให้เลือกเรียนที่ตรงกับความต้องการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
2	เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรสามารถนำ ความรู้ไปประกอบอาชีพได้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้	
3	ผู้สำเร็จตามหลักสูตรการศึกษาของสถานศึกษา เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้	
4	สถานศึกษามุ่งเน้นฝึกฝนให้นักเรียนมีความเป็น เลิศ ในด้านทักษะวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้	
5	มีความพร้อมของอุปกรณ์การเรียนและสื่อการ สอนที่ทันสมัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
2. ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา										
1	สถานศึกษาแห่งนี้มีนักเรียนมุ่งหวังเข้าศึกษาต่อ เป็นจำนวนมาก	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้	
2	สถานศึกษามีความพร้อมในการรับนักเรียนเข้า ศึกษาต่อได้เป็น จำนวนมาก	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้	
3	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานอย่างมี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
4	ชื่อเสียงของครูที่ทำหน้าที่สอนเป็นที่ยอมรับทั่วไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
5	ครูผู้สอนมีระดับการศึกษา หรือวุฒิการศึกษาสูง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
6	บุคลิกภาพและความประพฤติของครู รวมถึง บุคลากรในสถานศึกษามีความเหมาะสม	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้	
7	จำนวนของครูผู้สอนในสถานศึกษามีจำนวน เพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
8	ครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
9	ครูและบุคลากรเอาใจใส่ในพฤติกรรมของนักเรียน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้	
10	จำนวนบุคลากรด้านการให้บริการมีจำนวน เพียงพอ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้	
11	สถิตินักเรียนที่จบการศึกษา สามารถศึกษาต่อใน สถาบันที่มี ชื่อเสียงจำนวนมาก	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้	

ข้อที่	ระดับความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนที่มี ต่อการดำเนินงานของวิทยาลัยฯ	ระดับความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ 5 คน							
		1	2	3	4	5	รวม	IOC	สรุป
3. ด้านภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสถานศึกษา									
1	สถานศึกษามีชื่อเสียงที่ดีในด้านการเรียน การสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	ภาพพจน์ของนักเรียนในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	เครื่องแต่งกายของนักเรียนในสถานศึกษามี เอกลักษณ์โดดเด่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	ตราสัญลักษณ์ของสถานศึกษามีความน่า ภาคภูมิใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	สถานศึกษามีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ ของสถานประกอบการและ หน่วยงานราชการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	สถานศึกษาผ่านการประเมินมาตรฐานจาก องค์กรภายนอก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ด้านกระบวนการเรียนการสอน									
1	มีกระบวนการสอน และเทคนิคการสอนเน้น ปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	ขั้นตอนการให้บริการต่างๆ ในสถานศึกษา รวดเร็ว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	มีการจัดเรียนการสอนภาคฤดูร้อนให้กับ นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพให้ นักเรียนได้แสดงออก อย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	มีสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา เช่น ร้านค้า สหกรณ์ หอพัก ร้านอาหาร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	สถานประกอบการให้ความร่วมมือในการ จัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	สามารถนำประสบการณ์ของผู้เรียนมาเทียบ โอนผลการเรียนได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	นักเรียนสามารถเรียนรู้ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต หรือสื่อสิ่งพิมพ์ได้ สะดวก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	มีห้องอินเทอร์เน็ตให้บริการอย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	ระดับความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนที่มี ต่อการดำเนินงานของวิทยาลัยฯ	ระดับความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ 5 คน							
		1	2	3	4	5	รวม	IOC	สรุป
5. ด้านอาคารสถานที่									
1	สถานศึกษามีที่ตั้ง เดินทางไปมาสะดวก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	สถานศึกษาตั้งอยู่ในแหล่งที่มีความเจริญ หรือในตัวเมือง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	มีอาคารเรียนที่สะดวกสบายและเพียงพอ เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	ภูมิทัศน์ในสถานศึกษาสวยงามน่าอยู่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	พื้นที่ของสถานศึกษากว้างขวาง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	สภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีความ ปลอดภัยอย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.สุกิจ โพธิ์ศิริกุล
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านค่าย
อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
วุฒิการศึกษา กศ.ด. การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี
2. ดร.ภูมิพัฒน์ แก้วมูล
รองผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด
อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
วุฒิการศึกษา ปร.ด. การศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
3. นายอัมพร อิศสรารักษ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนชำนาญสามัคคีวิทยา อำเภอแกลง
จังหวัดระยอง
วุฒิการศึกษา กศ.ม. การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน จังหวัดชลบุรี
4. นายสุพจน์ เบญจามฤต
ผู้อำนวยการโรงเรียนเขาชะเมา อำเภอเขาชะเมา
จังหวัดระยอง
วุฒิการศึกษา กศ.ม. การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี
5. นายอุทัย สิงโตทอง
ผู้อำนวยการโรงเรียนชลราษฎรบำรุง อำเภอแกลง
จังหวัดระยอง
วุฒิการศึกษา กศ.ม.การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี

ภาคผนวก ง

การเผยแพร่ผลงานบนเว็บไซต์ และแบบตอบรับการเผยแพร่ผลงาน

รายชื่อสถานศึกษาที่ตอบรับ

การเผยแพร่ผลงานบนเว็บไซต์ และแบบตอบรับการเผยแพร่ผลงาน

ลำดับ	ชื่อสถานศึกษา
1	วิทยาลัยการอาชีพศรีบุญเรือง
2	วิทยาลัยการอาชีพเสนา
3	วิทยาลัยเทคนิคสระแก้ว
4	วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี 2
5	วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล
6	วิทยาลัยการอาชีพพนัสนิคม
7	วิทยาลัยการอาชีพพองครักษ์
8	วิทยาลัยการอาชีพสังขะ
9	วิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี
10	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา
11	วิทยาลัยการอาชีพพรหม
12	วิทยาลัยการอาชีพเนินขาม
13	วิทยาลัยการอาชีพสว่างแดนดิน
14	วิทยาลัยสารพัดช่างนครราชสีมา
15	วิทยาลัยการอาชีพจอมทอง
16	วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี
17	วิทยาลัยการอาชีพพนมสารคาม
18	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา
19	วิทยาลัยเทคนิคพิทahaya
20	วิทยาลัยการอาชีพนายายอาม
21	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือหนองคาย
22	วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี
23	วิทยาลัยการอาชีพเวียงสา
24	วิทยาลัยเทคนิคแม่วังค์
25	วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี

ประวัติผู้ทำวิจัย

ชื่อ-นามสกุล ว่าที่เรือตรีชูชีพ อรุณเหลือือง
วันเดือนปีเกิด 18 พฤศจิกายน 2506
ที่อยู่ปัจจุบัน 86/38 ม.3 ตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง 2100
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยการอาชีพแกลง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2512	ประถมศึกษา	โรงเรียนบูรพาพิทยาราม
พ.ศ. 2515	มัธยมศึกษา	โรงเรียนท่าใหม่พลสวัสดิ์
พ.ศ. 2520	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี
พ.ศ. 2523	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี
พ.ศ. 2529	ประโยคครูมัธยมตอนต้น (ปม.)	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคภาคใต้ จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2535	ปริญญาตรี	สถาบันราชภัฏรำไพพรรณีจันทบุรี
พ.ศ. 2545	ปริญญาโท	มหาวิทยาลัยบูรพา

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. 2530 – 2533	ครู 2 ระดับ 2 โรงเรียนสารพัดช่างวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
พ.ศ. 2533 – 2537	อาจารย์ 1 วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
พ.ศ. 2537 – 2547	อาจารย์ 2 วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2547 - 2548	รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพนายายอาม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2548 – 2554	รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยเทคนิคระยอง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง
พ.ศ. 2554 - 2554	ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพกระบุรี อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง
พ.ศ. 2554 - ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพแกลง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

บรรณานุกรม

- กฤษณ์ บุตรเนียน และคณะ. (2554). “ปัจจัยในการเลือกเข้าศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนใน
จังหวัดปราจีนบุรี”,วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรม
ราชูปถัมภ์. 5(2) : 44-52, พฤษภาคม-สิงหาคม.
- กำธร ธรรมพิทักษ์ (2541). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาในจังหวัด
พะเยามหาวิทยาลัยเชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย;มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
คอตเลอร์, ฟิลลิป. (2546) ส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mix)
<http://spssthis.blogspot.com/>.(สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2558)
- ธีรภักดิ์ นวรัตน์ ณ ออยุธยา. (2547). การตลาดสำหรับการบริการ : แนวคิดและกลยุทธ์.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรภักดิ์ อ่วมอิมคา. (2551). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการรถเช่าของผู้ใช้บริการ
ในอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ,
วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ [ออนไลน์].
[https://www.gotoknow.org/posts/492000%20\(12](https://www.gotoknow.org/posts/492000%20(12)
- บัณฑิต ไจกล้า. (2552). การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของวิทยาลัยการอาชีพเชียงคำ
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา. ปริญญาศึกษา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- ผดุงศักดิ์ สายสระสง (2555). ความพึงพอใจของลูกค้าต่อคุณภาพการให้บริการของงานซ่อมบำรุง
ระบบสื่อสารของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 1 (ภาคใต้). บัณฑิตวิทยาลัย. เชียงใหม่,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.
- ไพฑูรย์ เทพทับ. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเรียน ในวิทยาลัยการอาชีพไทยน้อย และ
วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา /.พระนครศรีอยุธยา :: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา
- ไพโรจน์ ใจอินตา. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยการอาชีพ
เกาะคา. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป
- ยุพเยาว์ชาติชำนาญ. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขาวิชาในระดับปวช. และปวส. ของ
นักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพตะกั่วป่า จังหวัดพังงา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน
ดุสิต. วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิตปี 9 ฉบับที่ 3 เลขหน้า 203-212 พ.ศ.2556.
กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : แผนกวิชาการพิมพ์ วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี.

- รัตจันทร์ งามเอก. (2544). **ระดับของการกล่าวอ้าง และประสิทธิผลของการโฆษณา นิเทศศาสตร์
มหาบัณฑิต**. ปริญญาโท. การโฆษณา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ISBN: 9741702345
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2552). **การบริหารตลาดยุคใหม่ฉบับปรับปรุงใหม่ปี 2552**.
กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2542). **กลยุทธ์การตลาด การวางแผนการตลาด**. กรุงเทพมหานคร: ธีระฟิล์มและ
ไซเท็กซ์.
- สุรสิฐ อินตะ. (2551). **ศึกษาความสัมพันธ์ของการสื่อสารทางการตลาดกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว
ในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน**. ปริญญาโทบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขา
บริหารธุรกิจ, วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับ
ปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559)**. : ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____. (2557). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561)**. กรุงเทพฯ: พริก
หวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)**. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2555). **คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
อาชีวศึกษา**.สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
_____. (2558). **อาชีวรับผลิตและพัฒนากำลังคน**. กระทรวงศึกษาธิการ (ข่าวประชาสัมพันธ์)
[ออนไลน์].
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). **การศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อ
วางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ**.
- _____. (2557). **สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2555-2556**. สิ่งพิมพ์ สกศ.อันดับที่
19/2557.ISBN 978-616-270-083-5.
- อดุลย์ จาตุรงค์กุล. (2543). **กลยุทธ์การตลาด (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อารียะ น้อยคำ. (2550). **เหตุผลต่อการเข้าศึกษาของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัย
การอาชีพนครปฐม**. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) สาขาการบริหาร
การศึกษา ภาควิชาการศึกษา ปรธานกรรมการที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑป ไชย
ชิต, 119 หน้า

- อุไรวรรณ ปุณณะเวส. (2551). ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจของนักเรียนที่เลือกเข้าศึกษาในคณะ
บริหารธุรกิจวิทยาลัยการอาชีพเสนาและวิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา. ปริญญา
 ศึกษาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 พระนครศรีอยุธยา.
- Armstrong, Gary and Kotler, Philip. (2007). **Marketing An Introduction.** 8th ed. New
 jersey: Pearson Education.
- (2009). **Marketing An Introduction.** 9th ed. Newfersey : Pearson Education.
- Assael, Heney. (2006). **Consumer Behavior and Marketing Action.** 5th ed. Cincinnati,
 Ohio: Boston: McGraw-Hill.
- Etzel, Waler & Stanton. (2004). Eysench, HI. And Arnold, W. (2008). **Eneyelrpedia of
 Poyenhology.** London : Search Press.
- Holland, John L. (1966). **The Psychology of Vocational Choice.** Blasisdell Publishing Co.
 _____ (1968). "Current Psychological Theories of Occupation Choice and Thier
Implications for national Planning" CIRF Abstracts. Vol.7 pp.5/b537.
- Holland, John L. (1973). **Making Vocational Choice : A Theory o Career.** New Jersey :
 Prentice-Hall.
- _____. (1977). **Manual of Self Directed Search.** California : Counseling Psychologists
 Press. [ออนไลน์]. <http://www.unigang.com/Article/1259>
- Jager, Harry A. and Froehlich, Clifford P. (1947). **Guidance Tols for Vocational Shop
 Instructor.**Kotler, Philip. (2000). **Marketing Management (The Millennium edition).**
 Upper Saddle River, NJ: Person Prentiec Hall.
- Kotler, Philip and Keller. (2009). **Marketing Management.** 13th ed. New Jersey :
 Prentice-Hall.
- Kotler, P. (1997). **Marketing Management: Analysis, Planning, Implementation and
 Control.** Upper Saddle River, NJ: Prentice - Hall.
- Maslow, Abraham. (1970). **Motivation and Personnality.** New York : Harper and Row
 Publishers Kotler “and” Armstrong.ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ [ออนไลน์].
<http://www.gotoknow.org/posts/492000%20> (12 (25 กรกฎาคม 2557)